

Afgørelser – Reg. nr.: 07753.00

Fredningen vedrører: Vejen Skeldiger

Domme

Taksationskommissionen 11-04-1988

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 15-12-1987

Fredningsnævnet 27-10-1986

Kendelser

Deklarationer

TAKSATIONSKOMMISSIONEN>

TAKSATIONSKOMMISSIONEN
VEDRØRENDE NATURFREDNING

REG. NR.

7753

ADRESSE:

SLOTSMARKEN 13, 2970 HØRSHOLM
TLF. 02 76 53 76

Sag nr. 245. Fredning af skeldiger mellem Vejen og Askov.

Kendelse:

(Meddelt den 11. april 1988)

Overfredningsnævnets afgørelse af 15. december 1987 om erstatning i anledning af fredningen af skeldiger mellem Vejen og Askov i Vejen kommune, Ribe amt er indbragt for taksationskommissionen vedrørende naturfredning af sagens lb.nr. 14, gårdejer Finn Jagd Mogensen.

Taksationskommissionen har den 25. marts 1988 besigtiget de fredede arealer og forhandlet med ejeren, der gav møde sammen med advokat Jens Axel Kruchov, Brørup.

For taksationskommissionen udgør erstatningspåstanden, ligesom for overfredningsnævnet, 16.680 kr., idet de af overfredningsnævnet anvendte erstatningstakster for fremtidigt afgrødetab påstås fordoblet, medens der for løbende

driftsmæssige ulemper påstås en forhøjelse af erstatningen fra 2,50 kr. pr. lb.m digeside til 7,50 kr. pr. lb.m digeside.

Den erstatning, der fastsættes, påstås forrentet fra fredningssagens rejsning i 1967, jfr. naturfredningslovens § 19, stk. 4, 2.pkt.

Til støtte for påstanden har advokat Kruchov henvist til den erstatningsberegning, som til brug for overfredningsnævnets behandling af sagen blev foretaget af Regnskabskontoret, Landbogården i Brørup. Han har nærmere anført, at kravet om bevarelse af skeldigerne og bevoksningen på digerne bevirker, at et areal på ca. 20 meters bredde regnet fra skellinjen kun vil kunne dyrkes med ca. halvt udbytte. Hertil kommer øgede driftsudgifter til gødskning, ukrudtsbekæmpelse og korntørring m.v. samt den risiko for skade på landbrugsmaskiner, navnlig mejetærskere, som udhængende grene bevirker.

Rentepåstanden begrundes med, at fredningssagens helt ekstraordinært langvarige behandling, som ejeren har været uden mulighed for at fremskynde, har medført et driftstab, som ikke på anden måde kan fås erstattet.

Taksationskommissionens bemærkninger:

Efter det, der konstateredes under besigtigelsen, finder taksationskommissionen det ikke antageligt, at digerne og bevoksningen derpå medfører ulemper af driftsøkonomisk betydning ud over en afstand af ganske få meter fra skel-

linjen. Ved bedømmelsen af den nedgang af ejendommens handelsværdi, som ulemperne kan antages at bevirke, må det tillige tages i betragtning, at en del af det ikke fredede areal langs det nordvendte dige er anvendt til en grøft og en vold, fremkommet ved oprensning af grøften. Fredningsbestemmelsernes § 6 om pleje og vedligeholdelse af diger og deres bevoksning må antages at blive praktiseret således, at grene, som er til særlig ulempe for færdsel med landbrugsmaskiner, efter ønske vil kunne tillades fjernet. For den her omhandlede ejendom bevirker fredningsbestemmelserne ikke en fastlåsning af arealstrukturen, hvilken ulempe ifølge det for overfredningsnævnet anførte er en del af begrundelsen for det påståede særlige erstatningstillæg på 7,50 kr. pr. lb.m digeside. Endelig må det tages i betragtning, at en fuldstændig fjernelse af diger og deres bevoksning, selv om fredning ikke var sket, kun havde kunnet gennemføres i enighed med ejerne af de tilgrænsende naboejendomme, og at det efter oplysningerne om fredningssagens forløb må forekomme noget tvivlsomt, om sådan enighed havde kunnet tilvejebringes med Vejen kommune og Vejen menighedsråd, der er ejere af størstedelen af nærværende ejendoms naboarealer mod nord og øst.

Taksationskommissionen finder ikke anledning til at tage stilling til den graduering af erstatningsberegningen, som anvendelsen af de forskellige takster er udtryk for. Efter det foran anførte finder kommissionen, at fuldstændig erstatning for ethvert af fredningen flydende tab er dækket, når erstatningen i overensstemmelse med overfredningsnævnets afgørelse fastsættes til 7.200 kr.

Den således fastsatte erstatning er bestemt på basis af prisniveauet på tidspunktet for fredningsnævnets kendelse den 27. oktober 1986, og taksationskommissionen finder

ikke grundlag for at bestemme, at erstatningen skal forrentes fra et tidligere tidspunkt. Taksationskommissionen stadfæster herefter overfredningsnævnets afgørelse.

Herefter bestemmes:

Erstatningen til gårdejer Finn Jagd Mogensen for fredningen af ialt 920 meter digeside på ejendommen matr.nr. 6 c Askov by, Malt fastsættes til 7.200 kr.

Beløbet forrentes som bestemt ved overfredningsnævnets afgørelse af 15. december 1987.

I godtgørelse for advokatombkostninger for taksationskommissionen tillægges der gårdejer Mogensen 2.000 kr.

J. Lunøe

Karl Nielsen

Gunnar Madsen

OVERFREDNINGSNÆVNET>

157
12-1987

Overfredningsnævnets afgørelse

af 15. december 1987

om fredning af skeldiger mellem Vejen og Askov
i Vejen Kommune, Ribe Amt (sag nr. 2694/86).

Fredningsnævnet for Ribe Amt har ved kendelse af 27. oktober 1986 bestemt fredning af skeldiger og arealer langs digerne i en samlet længde af ca. 4,7 km mellem Vejen og Askov. Fredningen berører 10 ejendomme i privat eje samt arealer, der ejes af henholdsvis Staten v/Landbrugsministeriet, Ribe Amtskommune, Vejen Kommune og Vejen menighedsråd. Fredningen har til formål at bevare digerne og deres bevoksning i deres nuværende tilstand og udseende med stilkeg som karaktertræ og som gode levesteder for planter og dyr.

Fredningsnævnet afgørelse vedrørende fredningens gennemførelse og indhold er ikke blevet påklaget til Overfredningsnævnet, men 4 ejere af private ejendomme har påklaget spørgsmålet om erstatningsfastsættelsen.

Fredningssagen har i hovedtræk haft følgende forløb:

Ved deklarationer, tinglyst i 1964-65, skete der fredningsmæssig sikring af en række digestrækninger med bevoksninger. Disse digestrækninger var imidlertid kun delvis sammenhængende og Danmarks Naturfredningsforening rejste derfor i 1967 sag om sikring af yderligere strækninger for herved at skabe en sammenhæng af fredede diger i et større område. Under indtryk af udviklingen i den mellemliggende periode rejste Danmarks Naturfredningsforening i 1980 ny fredningssag, for både de digestrækninger, som var omfattet af de tinglyste deklarationer af 1964-65, de strækninger, der var omfattet af Foreningens fredningspåstand af 1967, og enkelte yderligere strækninger. Disse diger ønskedes nu sikret ved et mere detaljeret sæt fredningsbestemmelser, som bl.a. også omfattede forbud mod sprøjtning med pesticider og bestemmelser om pleje af digerne og deres bevoksninger. Fortegnelsen over bevaringsværdige diger og fredningsbestemmelserne blev senere delvis korrigeret i samarbejde med Ribe Amtskommune. Herefter afsagde Fredningsnævnet for Ribe Amt i 1986 sin kendelse, hvori nævnet bl.a. indføjede bestemmelser om arealer langs digerne.

Den overvejende del af de diger, som omfattes af Fredningsnævnets kendelse, ligger i landzone og er omgivet af åbne landbrugsarealer. Mod øst, nærmest Vejen By, ligger digerne delvis i byzone og nogle af disse diger er omfattet af Vejen Kommunes lokalplan nr. 40. For så vidt angår digerne henviser lokalplanen til fredningsmyndighedernes kompetence i medfør af fredningssagen og for så vidt angår terrænændringer og beplantninger på de arealer, der ligger mellem digerne, bør der ifølge planen tages størst muligt hensyn til de landskabelige værdier.

Udover sagsrejseren, Danmarks Naturfredningsforening, har Miljøministeriet v/Skov- og Naturstyrelsen, Ribe Amtskommune og Vejen Kommune kunnet tiltræde, at fredningen gennemføres i princippet som bestemt af Fredningsnævnet. Ribe Amtskommune har dog overfor Overfredningsnævnet udtalt sig til fordel for, at der på enkelte steder, gives mulighed for at landbrugsmaskiner kan køre igennem diger.

Naturfredningsrådet har i en erklæring til Overfredningsnævnet fremhæ-

vet, at der til beskyttelsen af skeldigerne knytter sig naturvidenskabelige interesser både hvad angår planter og dyr. På længere sigt bør det derfor overvejes at indføre beskyttelseszoner langs med digerne. Der er imidlertid ikke hidtil konstateret skadevirkninger som følge af udnyttelsen af omliggende arealer. Rådet foreslår derfor, at spørgsmålet om eventuel oprettelse af beskyttelseszoner udskydes, indtil der inden for en periode af 3 år kan forventes at foreligge et fyldigere materiale om effektiviteten af beskyttelseszoner og om digernes biologiske tilstand.

I sagens behandling har deltaget 8 medlemmer af Overfredningsnævnet.

Overfredningsnævnet skal udtale:

Det tiltrædes, at de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der knytter sig til de diger, der er omfattet af Fredningsnævnets kendelse, sikres ved fredningsbestemmelser, der i det væsentlige har et indhold, som svarer til de af Fredningsnævnet fastsatte bestemmelser. Beslutningen herom er truffet enstemmigt.

Der findes imidlertid ikke tilstrækkeligt grundlag for som led i denne sag at fastsætte bestemmelser for anvendelsen af arealer langs med digerne. Denne beslutning er truffet af et flertal på 7 medlemmer. Mindretallet på 1 medlem har fundet, at den tilstrækkelige beskyttelse af digernes vegetation kræver indførelse af sikkerhedszoner langs med digerne og har derfor stemt for at tiltræde Fredningsnævnets bestemmelser herom.

Realiteten i de øvrige fredningsbestemmelser tiltrædes enstemmigt med tilføjelse af, at terrænændringer ikke må foretages. Fredningsnævnet skal dog kunne meddele dispensation til, at der etableres gennemkørsel i et dige, hvis væsentlige landbrugshensyn taler herfor.

Det overlades endvidere til Fredningsnævnet at træffe afgørelse i tilfælde, hvor ejeren og Ribe Amtskommune ikke har kunnet opnå enighed om en plejeforanstaltning.

Idet Fredningsnævnets kendelse af 27. oktober 1986 ophæves, fastsættes herefter flg. fredningsbestemmelser for de diger med en samlet længde af ca. 4,7 km, som er vist på kortet, der hører til Overfredningsnævnets afgørelse (fredningskortet), og som ligger på de arealer, der er anført i den vedhæftede fortegnelse over omfattede matrikelnumre:

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål at opretholde de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der knytter sig til skeldigerne og bevoksningerne med stilkeg som karaktertræ, samt ved plejeforanstaltninger at skabe de bedst mulige levesteder for planter og dyr.

§ 2. Bevaring.

Digerne med bevoksninger skal bevares i deres nuværende tilstand, med mindre andet fremgår af de følgende bestemmelser.

§ 3. Terrænændringer.

Det følger af § 2, at der ikke må foretages terrænændringer, herunder ved afgravning eller opfyldning. Fredningsnævnet skal dog efter anmodning give den nødvendige dispensation til etablering af gennemkørsel, hvis jorden på begge sider af et dige tilhører samme ejer eller er i samdrift, og hvis væsentlige landbrugsmæssige hensyn tilsiger mulighed for gennemkørsel.

§ 4. Bebyggelse m.v.

Bebyggelse på digerne, herunder opsætning af skure, tårne og boder, må ikke foretages. Der må ikke opsættes faste hegn, master eller skæmmende indretninger og der må ikke på digerne opstilles campingvogne, telte og lignende. Luftledninger må

ikke føres gennem digernes bevoksninger. Der må ikke henkastes eller deponeres affald på digerne.

§ 5. Beplantning og brug af bekæmpelsesmidler.

Beplantning af digerne og fjernelse af eksisterende beplantning må alene foretages som led i digernes pleje og vedligeholdelse.

§ 6. Pleje og vedligeholdelse.

Til opfyldelse af fredningens formål kan der ske pleje og vedligeholdelse af digerne og deres bevoksning, herunder navnlig de gamle stilkege. Plejen og vedligeholdelsen, som sker i perioden fra 1. november til 1. marts, foretages af Ribe Amtskommune og udgifterne afholdes af Amtskommunen, medmindre ejerne ønsker selv at foretage plejen efter nærmere aftale med Amtskommunen.

Pleje- og vedligeholdelsesforanstaltningerne kan eksempelvis bestå i retablering af diger, udtynding og beskæring af bevoksninger samt eventuelt i rydninger og genplantninger. Bortrydte effekter tilhører ejeren, og denne skal - medmindre andet aftales - fjerne effekterne inden for en måned, efter at arbejdet er afsluttet.

Det er en betingelse for foretagelsen af en plejeforanstaltning, at den er tiltrådt af ejeren eller godkendt af Fredningsnævnet.

§ 7. Ophævelse af tidligere fredninger.

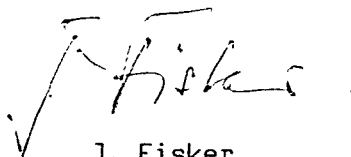
De i december 1964, januar 1965 og februar 1965 tinglyste fredningsoverenskomster om bevarelse af digestrækninger på matrikelnumre, der er omfattet af nærværende fredning, ophæves.

§ 8. Dispensation.

En dispensation fra bestemmelserne i §§ 3 - 5 kan meddeles, når

det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål.

På Overfredningsnævnets vegne

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. Fisker', with a checkmark to its left.

J. Fisker

fg.fmd.

F O R T E G N E L S E

over

matrikelnumre, der er berørt af Overfredningsnævnets afgørelse af 15. december 1987 om fredning af sagen om skel-diger mellem Vejen og Askov, Vejen Kommune, Ribe Amt (sag nr. 2694/84).

Af Vejen By, Vejen:

Matr.nr. 1 a, 1 r, 6 a, 8 a, 11 ps, 13 q, 14 c, 14 e, 15 h, 16 a, 16 l, 20 b, 30 a, 30 c, 30 q, 30 r, 32 h, 32 eu, 32 ez og 33 a.

Af Askov By, Malt:

Matr.nr. 3 c, 4 b, 4 d, 4 bq, 4 em, 6 c, 8 æ, 8 aa, 8 ab og 15 a.

REG. NR. 7753

15/12-1987

Overfredningsnævnets afgørelse

af 15. december 1987

om erstatning i anledning af fredning af skeldiger mellem
Vejen og Askov i Vejen Kommune, Ribe Amt (sag nr. 2694/86).

Fredningsnævnet for Ribe Amt har ved kendelse af 27. oktober 1986 truffet afgørelse om erstatning i anledning af den samtidig besluttede fredning af skeldiger i samlet længde af ca. 4,7 km mellem Vejen og Askov. Ved afgørelsen er der tilkendt 11 private ejere, ialt 33.337,50, kr. i erstatning. Fredningsnævnets afgørelse om erstatningerne er påklaget til Overfredningsnævnet af ejerne af ejendommene under lb.nr. 1, 6, 14 og 15.

Af afgørelsen fremgår, at Fredningsnævnet har tilkendt ejerne erstatning med 7,50 kr. pr. lb.m. tilgrænsende digeside.

De 4 ankende ejere, som alle er repræsenteret af Regnskabskontoret, Landbogården i Brørup, har påstået de af Fredningsnævnet fastsatte erstatninger forhøjet på grundlag af følgende takster:

a. For fremtidigt afgrødetab:

For arealer nord og øst for et dige	32,- kr. pr.lb.m. digeside.
" " syd " " "	15,- kr. " " " "
" " vest " " "	8,- kr. " " " "
" " syd og vest " " "	", " " " "
der grænser til skov	4,- kr. " " " "

b. For løbende driftmæssige ulemper, herunder fastlåst arealstruktur en generel erstatning på 7,50 kr. pr. lb.m. digeside.

c. Vederlag for afgrødetab i perioden 1967 - 86 på arealer, der grænser til diger, som omfattes af fredningen eller tidligere har været omfattet af fredningssagen. For hver af de under a nævnte kategorier påstås en yderligere erstatning på henholdsvis 16,- kr., 7,- kr., 4,- kr. og 2,- kr. pr. lb.m. digeside.

Herudover er påstået vederlag for afgrødetab for digestrækninger, der indtil datoen for Fredningsnævnets kendelse, den 27. oktober 1986, har været omfattet af rådighedsindskrænkninger, jfr. naturfredningslovens § 19,stk. 3.

Regnskabskontoret har alternativt påstået erstatningerne beregnet med tilkendelse af renter fra 1967.

I sagens behandling har deltaget 8 af Overfredningsnævnets 10 medlemmer.

Overfredningsnævnet skal udtale:

Overfredningsnævnet har ved anden afgørelse af dags dato tiltrådt den omhandlede fredning med nogle ændringer, herunder at der ikke ved fredningen fastsættes fredningsbestemmelser vedr. anvendelse af arealer langs digesiderne.

Overfredningsnævnet finder, at der ved fredningen påføres ejerne et

noget større tab end antaget af Fredningsnævnet. Overfredningsnævnet kan endvidere tiltræde, at der som påstået af Regnskabskontoret i Brørup bør foretages en opdeling i forskellige arealkategorier. Imidlertid må ethvert tab samt ulemper som følge af fredningen, anses for dækket, når der for afgrødetab for hver af de foran under a opregnede kategorier ydes erstatning efter takster på henholdsvis 15,00 kr., 7,50 kr., 4,00 kr. og 2,00 kr. pr.lb.m. digeside samt for ulemper iøvrigt erstatning efter en enhedstakst på 2,50 kr. pr.lb.m. digeside.

Afgørelse herom er truffet af et flertal på 6 medlemmer. Mindretallet på 2 medlemmer har fundet, at ethvert tab vil være dækket, ved tilkendelse af erstatning alene efter de førstnævnte takster på 15,00 kr., 7,50 kr., 4,00 kr. og 2,00 kr.

For så vidt angår spørgsmålet om erstatning efter reglerne i naturfredningslovens § 19, stk. 3, bemærkes, at godtgørelse efter denne bestemmelse forudsætter, at den ejer, hvis areal er udgået af fredningen, har lidt et tab i tiden mellem sagens rejsning ved bekendtgørelse i Statstidende og fredningens opgivelse ved ikke at have kunnet udnytte sin ejendom som hidtil. Da de berørte ejere ikke ved de nedlagte fredningspåstande af 6. september 1967 og 26. marts 1980 har været afskåret fra fortsat at kunne anvende deres arealer som hidtil, finder Overfredningsnævnet enstemmigt, at der ikke er grundlag for at yde godtgørelse i medfør af den nævnte bestemmelse.

Det er tillige enstemmigt besluttet at forhøje også de ikke-ankende ejeres erstatninger på grundlag af foranstående takster. For så vidt angår ejeren under lb.nr. 2 vil dette medføre en nedgang i erstatningen, men da der er tale om et mindre beløb, nedsættes erstatningen til den pågældende ejer ikke.

Det tiltrædes enstemmigt, at der ikke ydes Ribe Amtskommune, Vejen Kommune og Staten erstatning i anledning af fredningen.

Erstatning i anledning af fredningen tilkendes herefter således, idet de fastsatte beløb afrundes:

<u>Lb.nr. 1.</u>	S.P. Knudsen Borg:		
	290 lb.m. digeside à 15,00 kr.	4.350,00 kr.	
	560 " " " " 2,50 kr	1.400,00 kr.	5.750,00 kr.
<u>Lb.nr. 2.</u>	Vejen menighedsråd:		
	uændret		1.125,00 kr.
<u>Lb.nr. 3 og 4.</u>	Vejen Kommune		0 kr.
<u>Lb.nr. 5.</u>	Tage Kikkenborg Møller:		
	45 lb.m. digeside à 15,00 kr.	675,00 kr.	
	45 " " " " 2,50 kr.	112,50 kr.	
	afrundet til		800,00 kr.
<u>Lb.nr. 6.</u>	Vagner Mousten Nielsen:		
	465 lb.m. digeside à 15,00 kr.	6.975,00 kr.	
	465 " " " " 2,50 kr.	1.162,00 kr.	
	afrundet til		8.150,00 kr.
<u>Lb.nr. 7.</u>	Vejen Gymnasium v/Ribe Amtskommune:		0 kr.
<u>Lb.nr. 8.</u>	Poul Erik Junker:		
	660 lb.m. digeside à 15,00 kr.	9.900,00 kr.	
	265 " " " " 7,50 kr.	1.988,00 kr.	
	925 " " " " 2,50 kr.	2.313,00 kr.	
	afrundet til		14.200,00 kr.
<u>Lb.nr. 9.</u>	Tom Jørgensen:		
	50 lb.m. digeside à 15,00 kr.	750,00 kr.	
	50 " " " " 2,50 kr.	125,00 kr.	
	afrundet til		875,00 kr.

<u>Lb.nr. 10.</u>	P. Søndergård Jørgensen:		
	125 lb.m. digeside à 4,00 kr.	500,00 kr.	
	125 " " " " 2,50 kr.	313,00 kr.	
	afrundet til		825,00 kr.
<u>Lb.nr. 11.</u>	A/S Alfred Thomsen:		
	95 lb.m. digeside à 7,50 kr.	713,00 kr.	
	290 " " " " 4,00 kr.	1.160,00 kr.	
	385 " " " " 2,50 kr.	963,00 kr.	
	afrundet til		2.900,00 kr.
<u>Lb.nr. 12.</u>	Alfred Thomsen:		
	155 lb.m. digeside à 7,50 kr.	1.163,00 kr.	
	155 " " " " 2,50 kr.	390,00 kr.	
	afrundet til		1.550,00 kr.
<u>Lb.nr. 13.</u>	Staten v/ Landbrugsministeriet:		0 kr.
<u>Lb.nr. 14.</u>	Finn Jagd Mogensen:		
	400 lb.m. digeside à 7,50 kr.	3.000,00 kr.	
	425 " " " " 4,00 kr.	1.700,00 kr.	
	95 " " " " 2,00 kr.	190,00 kr.	
	920 " " " " 2,50 kr.	2.300,00 kr.	
	afrundet til		7.200,00 kr.
<u>Lb.nr. 15.</u>	Mathias Bendesen Christensen:		
	395 lb.m. digeside à 7,50 kr.	2.962,00 kr.	
	270 " " " " 2,00 kr.	540,00 kr.	
	665 " " " " 2,50 kr.	1.662,00 kr.	
	afrundet til		5.175,00 kr.

Erstatningsbeløbene forrentes efter naturfredningslovens § 19, stk. 4, 1. punktum, fra den 27. oktober 1986 (datoen for Fredningsnævnets kendelse) med en årlig rente, der er 1 % højere end den til enhver

tid fastsatte diskonto.

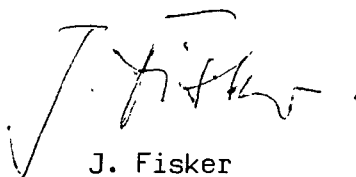
I godtgørelsen for sagkyndig bistand under sagens behandling for Overfredningsnævnet tillægges der de 4 ejere, der har været repræsenteret af Regnskabskontoret i Brørup, et samlet beløb på 3.050 kr., der udbetales direkte til Regnskabskontoret.

Den samlede fredningserstatning på 48.550,00 kr. med renter og det tilkendte omkostningsbeløb på 3.050 kr., udredes på 75 % af Staten og 25 % af Ribe Amtskommune.

Overfredningsnævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålet kan påklages til Taksationskommissionen vedr. Naturfredning, Slotsmarken 13, 2970 Hørsholm, af de ejere, som har indbragt erstatningsfastsættelsen for Overfredningsnævnet, samt af Miljøministeren og Ribe Amtskommune.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt de pågældende. Spørgsmålet om godtgørelse efter naturfredningslovens § 19, stk. 3, kan dog ikke påklages, jfr. naturfredningslovens § 30, stk. 1, sidste punktum. Heller ikke størrelsen af de tilkendte omkostningsbeløb kan påklages, jfr. naturfredningslovens § 31.

På Overfredningsnævnets vegne

J. Fisker

fg.fmd.

bop

FREDNINGSNÆVNET>

27/10.1986

År 1986, den 27. oktober
J.nr. 826/1965

blev i sag
Fredning af en række skel-
diger med levende hegn mel-
lem Askov og Vejen i Vejen
kommune i Ribe amt,

afsagt sålydende

K E N D E L S E :

I SAGENS REJSNING.

Ved skrivelse af 26. marts 1980 rejste Danmarks Naturfredningsforening fredningssag vedrørende " et antal skeldiger med levende hegn mellem Askov og Vejen i Vejen kommune". Fredningsforslaget omfatter et område på mellem 8 og 8,5 km skeldiger overvejende præget af egebevoksning. Fredningsformålet angives i forslaget som følger: " Sigtet med fredningsforslaget er at sikre mellem 8 og 8,5 km skeldige overvejende præget af egebevoksning, samt gennem blandt andet pleje- og genplantningsbestemmelser at styrke disse digers betydning for det landskabsbillede, der kendetegner egnen."

Forslaget omfatter yderligere sikring af en stiforbindelse, mellem Askov (gadekæret) og Idrætscentret i Vejen. Af forslaget fremgår endvidere, "at skeldigerne er beliggende på arealerne mellem Askov og Vejen. Rygraden i dette skeldigesystem strækker sig fra nordvest parallelt med jernbanen til et punkt midt mellem Askov og Vejen og derfra videre mod syd. Endvidere findes der en række kortere skeldiger, der tilsammen med hoveddiget danner en række smukke landskabsrum. De levende hegn på digerne er domineret af eg, men der findes tillige en række andre træer samt buske, ligesom hegnet et par steder falder sammen med skovbrynet i nogle mindre skovbevoksninger. Enkelte steder er skeldigernes forløb brudt, f.eks. af veje eller bevoksninger, og diger er simpelthen forsvundet. Skeldigerne er

tidligere forsøgt sikret, idet nogle er fredet ved tinglyst deklaration. Disse trænger til en modernisering, idet blandt andet pleje- og genplantningsbestemmelserne er utilstrækkelige. Det er derfor ønsket, at dette fredningsforslag skal afløse tidligere tinglyste deklarationer, således at alle de beskrevne skeldiger bliver omfattet af de samme bestemmelser, til sikring og understregning af det karakteristiske landskabsbillede, som det opleves, når man nærmer sig området, og når man opholder sig i det."

Efter et den 20. september 1982 afholdt møde i fredningsnævnet for Ribe amts fredningskreds fremkom Ribe amtsråd med et endeligt forslag til fredningens omfang fremsendt med skrivelse af 25. marts 1982 bilagt kort over de omhandlede områder. På et nærværende afgørelse vedlagt kort er fremhævet de skeldiger, der efter amtets opfattelse er fundet værdige til fredning. Forslaget blev herefter sendt til høring i Danmarks Naturfredningsforening, der ved skrivelse af 4. marts 1983 tiltrådte amtets forslag, dog med den ændring, at man ønsker en lille egeskov omfattet af fredningen.

II. SAGENS BEHANDLING:

Nærværende sag blev oprindelig rejst på foranledning af mølleejer Ebbesen, Brørup, som ønskede gennemførelse af en frivillig ordning, hvorved de omhandlede skeldiger blev fredet. I denne forbindelse blev der den 17. januar 1966 afholdt fredningsnævnsmøde i Askov, om hvilket fredningsprotokollen er tilført bl.a. følgende:

"Mødt var formanden, dommer Poul Buch, Varde, det amtsrådsvalgte medlem, sognerådsformand Alfred Jeppesen,

Lindbjerg, Ølgod, samt det lokale medlem, fhv. mølleeejer
Jens Ebbesen, Møllehuset, Sønderkov Mølle, Brørup.

Endvidere deltog landinspektør Gert Alsted, Frednings-
planudvalget for Ribe og Ringkøbing amter, Ringkøbing.

Der foretoges:

J.nr. 826/1965.

Sag angående evt. fredning
af skeldiger i Askov og Malt
sogne efter begæring af Dan-
marks Naturfredningsforening.

Der fremlagdes:

- Brev af 21. december 1965 fra D.N.,
- omslag med fredningsdeklara+ioner, samt
- 2 oversigtskort.

For Danmarks Naturfredningsforening mødte arkitekt Gerke
Hansen, København.

Landinspektør Alsted påviste på et kort det af sagen om-
handlede areal.

Sagen forhandlede.

Fhv. mølleeejer Jens Ebbesen oplyste, at han igennem de
sidste år har gennemført aftaler om frivillige fredninger for
en stor del af de i Askov og Malt sogne beliggende skeldiger.
Disse aftaler er alle tinglyst. En del lodsejere, på hvis ejen-
domme der ligeledes forefindes velbevarede skeldiger, har dog
ikke villet medvirke til frivillige fredninger, hvorfor Natur-
fredningens lokalkomité har ment, at der bør foretages skridt
til sikring af de resterende skeldiger, idet disse for en stor
del grænser op til ejendomme, hvor ejerne har indvilliget i fri-
villige fredninger.

Arkitekt Gerke Hansen oplyste, at man vil gøre et nyt
forsøg på at få de resterende skeldiger sikret ved frivillige
fredninger, og hvis dette ikke lykkes, vil Naturfredningsfor-

eningen rejse en egentlig fredningssag.

Derpå foretoges en besigtigelse af en del af de af sagen omfattede skeldiger, der frembød betydelige fredningsmæssige interesser. "

Dernæst afholdtes der den 27. november 1967 påny møde i Askov, og fredningsnævnetsprotokollen er herom tilført bl.a. følgende:

".....

Af de indvarslede mødte:

For Danmarks Naturfredningsforening administrationschef H.Sune Ebbesen og fhv. mølleer Jens Ebbesen, for Naturfredningsrådet ingen, for fredningsplanudvalget for Ribe og Ringkøbing amter kontorchef Nygård, Ringkøbing og skoledirektør N.P.Andersen, Esbjerg, for Ministeriet for Kulturelle Anliggender ingen, for Ribe amtsråd amtsfuldmægtig Kondrup, for Vejen sogneråd ingen, for Malt sogneråd sognerådsformand Niels Højlund, samt for Foreningen af Jydske Landboforeninger gårdejer Andreas Heick, Hejnsvig, læplantningskonsulent Frode Olsen, Skanderborg og sekretær Verner Hansen, Århus.

Endvidere mødte ca. 7 lodsejere og flere andre interesserede.

Nævnets formand bød velkommen og redegjorde for anledningen til mødets afholdelse. De fremlagte bilag blev gennemgået.

Administrationschef Sune Ebbesen motiverede naturfredningsforeningens andragende. Lokalkomiteen har igennem en

årrække arbejdet på at sikre en række af de meget karakteristiske skeldiger, der er meget smukke og adskillige steder er forsynet med en storslået bevoksning. Digerne præger egnen på den smukkeste måde, og efter at der nu ikke længere er udsigt til, at yderligere frivillige fredninger kan gennemføres, har man ment det nødvendigt for at fremskaffe en afrundet helhed at rejse nærværende sag for nævnet.

Administrationschef Ebbesen fremhævede, at fredningsdeklarationsudkastet kan gøres til genstand for nærmere forhandling. Han appellerede indtrængende til forståelse for sagen, der ikke kan bære usædvanlig store erstatningskrav.

Formanden for lokalkomiteén, møllejer Jens Ebbesen, Sønderskov Mølle pr. Brørup, gav en kort redegørelse for sagens forhistorie, hvorefter fremgår, at der har været arbejdet med denne siden 1958. Der har været vist forståelse og velvilje fra alle sider, herunder fra Vejen sogneråd, der har anbefalet sagen.

Kontorchef Nygård henholdt sig til fredningsplanudvalgets skrivelse, (sagens bilag 16), og påpegede særligt problemerne vedrørende en omfartsvej omkring Vejen.

Gårdejer Andreas Heick bemærkede for landboforeningerne, at disse har store bekymringer i anledning af det foreliggende fredningsforslag, først og fremmest af hensyn til mulige konsekvenser for andre egne af landet. Man må forudse en strukturændring inden for landbruget med en lang række sammenlægninger, og han advarede imod, at man låser sig fast i en uheldig udvikling, hvis digerne ikke må sløjfes, når dette er hensigtsmæssigt. Han modsatte sig på det skarpeste Naturfredningsforeningens rejsning af sagen, som han fandt anmassende og foretaget af uvedkommende, og han tilføjede, at landmændene ikke vil finde sig i den pågældende fredning, som han fandt

ganske horribel. Det var uværdigt, hvis landmændene skulle komme krybende på deres knæ for at bede om tilladelse til at sløjfe hegnene, og landboforeningerne ville følge sagen helt til tops, hvis fredningsnævnet skulle påtage sig det ansvar at være Naturfredningsforeningens begæring følgagtig. Han mente, at skeldigerne nok skulle blive passet og plejet uden fredning af ansvarsbevidste landmænd i det omfang, dette ikke var til hinder for rationelt landbrug. Han udtalte endelig, at en fredning vil bevirke, " at den evige nat er gået ned over jorden ", hvortil flere råbte " Hørt ".

Gårdejer Knud Fønns Knudsen forespurgte indledningsvis, om sagen skulle behandles som en helhed eller plukkes i små stykker.

Formanden besvarede forespørgslen.

Gårdejer Fønns Knudsen kritiserede derefter indvarslingsmåden, idet han fandt det uheldigt, at der havde været indvarsling i bladene, inden de enkelte lodsejere havde fået deres indkaldelser. Han henviste herved til naturfredningslovens § 10, stk. 1.

Formanden besvarede forespørgslen.

Gårdejer Knudsen fremsatte derefter en generel kritik af fredningssagens rejsning, idet han bl.a. protesterede imod, at der skulle være knyttet rekreative værdier til skelhegnene. Hegntræerne er højst 70 år gamle, og han forudså, at træerne ville forfalde og gå til, hvis landmændene ikke fortsat havde den fulde rådighed over dem. Lævirkningen af træerne er yderst begrænset. Han fremhævede endvidere betydningen af at forudse landbrugets strukturændring med sammenlægning af jorder, der for tiden er adskilt ved skeldiger. En fredning som den

foreslåede er uden gavnligt formål. Sluttelig kritiserede gårdejer Knudsen lokalkomiteéns formand, idet han udtalte, at det er imod sund fornuft, at en ældre mand på 80 år skal præge udviklingen.

Nævnets formand påtalte formen for den rejste kritik af lokalkomiteéns formand.

Nævnets formand replicerede iøvrigt.

Konsulent Frode Olsen fremhævede sine betænkeligheder ved fredningen ud fra landøkonomiske synspunkter. Hvis de fredede hegn ikke passes, vil lævirkningen blive stærkt reduceret, og pasningen vil i hvert fald blive besværliggjort ved fredningens gennemførelse. Der gennemføres for tiden en betydelig nyplantning med løvtræer, som også vil blive af skønhedsværdi. Man skulle nødtigt udsætte sig for, at gennemførelsen af nærværende sag får generelle konsekvenser, således at også alle nye hegn skal fredes i fremtiden.

Skoledirektør N.P.Andersen bemærkede, at fredningen ikke først og fremmest er rejst af rekreative hensyn, men som tidligere anført er begrundet i hegneses særpræg for landskabet. I påkommende tilfælde kan fredningsnævnet, hvis det skønnes nødvendigt, medvirke til, at sammenlægning kan ske ved nedlægning af et enkelt dige.

Nævnets formand henledte opmærksomheden på naturfredningslovens § 18.

Sekretær Verner Hansen mente ikke, at det havde så stor interesse at bevare skeldigerne, idet de kun er et minde om, hvordan landbruget så ud omkring århundredskiftet. Vil man praktisere fredningsadministrationen lempeligt, er fredning på sin vis overflødig. Fremtidig nedlæggelse af hegnene vil alene være dikteret af landøkonomiske betragtninger.

Forsøgsleder Aksel Bådsgård bemærkede, at Forsøgsstationen heller ikke er interesseret i frednings-sagens gennemførelse, fordi den begrænser rådigheden over hegnene. Hegnene er hidtil blevet passet godt nok af lodsejerne og vil også blive det i fremtiden uden indgreb udefra. Han stillede forespørgsel om problemerne vedrørende påtaleretten.

Formanden besvarede forespørgslen.

Konsulent Vagn Smed tilsluttede sig samtlige fremsatte protester mod fredningen.

Gårdejer Ole Søndergård Jørgensen protesterede ligeledes mod fredning under henvisning til, at digerne nok skal blive bevaret alligevel. Han oplyste, at hegnene på hans ejendom er langt mere end 70 år gamle, idet de i hvert fald har stået der igennem 4 slægtled. Han kritiserede, at sagen ikke var ordentlig forberedt.

Konsulent Vagn Smed fremhævede, at hegnene kun kan bestå, hvis ejerne ønsker det. Kemikalier og andet kan let ødelægge hegnene, hvis der ikke udvises stor omhu og forsigtighed, således som det hidtil er praktiseret her på egnen.

Flere havde ordet.

Da ingen flere ønskede ordet, og da fredningsnævnet må indhente oplysninger fra Vejen og Malt sogneråd om deres respektive stilling til sagen samt fra Ribe Amtsvejinspektorat om planerne for en omfartsvej vest om Vejen, udsattes sagen til fornyet foretagelse her mandag den 13. maj 1968 kl. 10.00, hvorom de mødte instrueredes, idet det samtidig tilkendegaves, at indgående besigtigelse vil blive foretaget samme dag efter

nærmere underretning til lodsejerne på mødet....."

Den 13. maj 1968 afholdtes påny møde vedrørende fredning af skeldigerne, og fredningsnævnsprotokollen er herom tilført følgende:

"..... Af de indvarslede mødte:

For Danmarks Naturfredningsforening forstkandidat Jesper Refn og fhv. mølleeejer Jens Ebbesen,
for Naturfredningsrådet ingen,
for fredningsplanudvalget for Ribe og Ringkøbing amter landinspektør Gert Alsted, amtsfuldmægtig Hans Lauritzen og fhv. skoledirektør N.P.Andersen, Esbjerg,
for Ministeriet for Kulturelle Anliggender, for Ribe amtsråd, for Vejen sogneråd og for Malt sogneråd mødte ingen,
for Foreningen af Jydske Landboforeninger konsulent Verner Hansen samt
for Kolding og Omegns Landboforening konsulent Vagn Smed.

Endvidere mødte 5 lodsejere og flere andre interesserede.

Nævnets formand bød velkommen og gennemgik de i dag fremlagte bilag.

Konsulent Verner Hansen bemærkede for Landboforeningen, at han fortsat må protestere mod fredningens gennemførelse, hvis fredningen skal være tvungen og ikke frivillig. Man har endnu ikke villet opføre eventuelle erstatningskrav, fordi man først vil konstatere, hvorvidt fredningen overhovedet skal gennemføres.

Fhv. mølleeejer Jens Ebbesen henledte opmærksomheden på, at Vejen sogneråd i brev af 18. november 1958 har anmodet Naturfredningsforeningen om at undersøge mulighederne for gennemførelse af en fredning af de gamle egetræer. End-

videre har Malt sogneråd ved brev af 30. december 1958 anbefalet gennemførelse af en fredning og henstillet til foreningen at arbejde videre med sagen.

Disse opfordringer fra sognerådene er blevet fulgt op af en række henvendelser fra fredningsinteresserede lodsejere.

Gårdejer Fønns Knudsen gjorde gældende, at man i dag ikke mindst fra sognerådernes side må lægge helt andre principper til grund med hensyn til naturfredning end i 1958, idet samfundet i det hele har fået et andet synspunkt på fredning igennem de senere år.

Forstkandidat Refn bemærkede, at der ikke er sket nogen principiel ændring i fredningsmyndighedernes syn på skeldigernes fredningsværdighed. Sådanne fredningsobjekter kan naturligt indgå i større helheder som naturparker og lign.

Konsulent Vagn Smed gjorde opmærksom på, at der ved Hedeselskabets mellemkomst jævnligt foretages nyplantning af læhegn med løvtræer, derunder også ege. Hvis fredningen gennemføres, vil konsekvensen blive, at man ved nyplantning af hegn må forudse, at sådanne bliver underkastet fredning til skade for en rationel landbrugsdrift.

Rentier Niels Lund, der repræsenterede Mathias B. Christensen, oplyste, at han er gammelt medlem af fredningsnævnet i Tønder amtsrådsreds. Han må protestere mod fredning, da træerne alligevel vil blive bevaret af lodsejerne. Endvidere gør han opmærksom på, at der er betydelige ulemper ved at have træerne stående, idet disse nedsætter vækstmulighederne for de tilstødende arealer.

Forsøgsleder Aksel Bådsgård foretog en uforbindende overslagsberegning over, hvad det koster i nedsat udbytte at have jord op til hegnene. Uanset dette, som landmændene er godt kendt med, har de dog ladet hegnene stå, hvilket er et argument for, at der ikke vil ske skade på hegnene, selv om disse ikke underkastes en formel fredning.

Flere havde ordet.

Efter indgående yderligere forhandlinger bemærkede nævnsformanden, at nævnet meget gerne ser gennemført en frivillig fredning af skeldigerne. Med henblik herpå kan det være hensigtsmæssigt at nedsætte et arbejdsudvalg med repræsentanter for lodsejerne og Landboforeningen til at udarbejde et deklarationsudkast, der tilgodeser såvel landbrugets driftsøkonomiske interesser og mulige strukturændringer som fredningsinteresserne.

Flere erklærede sig enige i formandens forslag.

Med deltagelse af de mødte foretoges derefter en besigtigelse af de af sagen omfattede skeldiger og af lokaliteter deromkring. Under besigtigelsen påviste gårdejer Fønns Knudsen specielle forhold vedrørende digerne på hans ejendom.

Derefter samledes de mødte påny på Askov Højskolehjem, hvor man enedes om at udpege konsulent Verner Hansen og gårdejer Fønns Knudsen til at tiltræde det omhandlede udvalg. Udvalget, hvori Fredningsnævnet, Fredningsplanudvalget og Naturfredningsforeningen er repræsenteret, afholder påny møde her mandag den 2. september 1968 kl. 10.00, og nyt lodsejermøde berammes til afholdelse her mandag den 23. s.m. kl. 10.00, hvorom de mødte instrueredes....."

Der afholdtes derefter påny møde vedrørende skeldigerne i Malt og Vejen sogne den 23. september 1968, og der er herom tilføjet følgende i fredningsnævnsprotokollen:

"..... Af de indvarslede mødte:

For Danmarks Naturfredningsforening forstkandidat
Jesper Refn og fhv. mølleer Jens Ebbesen,
for Naturfredningsrådet ingen,
for Fredningsplanudvalget for Ribe og Ringkøbing amter
landinspektør Gert Alsted og amtsfuldmægtig Hans A. Lau-
ritzen,
for Ministeriet for Kulturelle Anliggender, for Ribe amts-
råd og for Vejen sogneråd ingen,
for Malt sogneråd sognerådsformand, tømrermester Lyhne,
for Foreningen af Jydske Landboforeninger konsulent Ver-
ner Hansen.

12 lodsejere var mødt.

Nævnets formand bød velkommen og redegjorde for det
siden sidste møde med lodsejerne passerede.

Konsulent Verner Hansen gennemgik et deklara-
tionsforslag, der fremlagdes som bilag 38. Han kunne som med-
lem af arbejdsudvalget gå ind for en løsning som den i
deklarationen foreslåede, men opfordrede de mødte lods-
ejere til at udtale deres syn på udkastet.

Forsøgsleder Aksel Bådsgård kunne ligeledes tilslut-
te sig gennemførelse af deklaraationsudkastet i dets nu
foreliggende form, hvor man efter hans opfattelse havde
strakt sig vidt også fra fredningsmyndighedernes side.

Gårdejer Amand Andersen bemærkede, at han også kun-
ne støtte deklaraationsudkastet under hensyn til, at ar-
bejdsudvalget havde støttet udkastet.

Fru Lone Hansen bemærkede, at der ikke findes skel-
diger på hendes ejendom, hvorfor hun ikke kunne tage stil-
ling til sagen.

Direktør Alfred Thomsen bemærkede, at han for sit

vedkommende fandt det foreliggende deklarationsudkast praktisk i udformningen, således at fredningsbestemmelserne bliver lettere at efterleve.

Fabrikant Simon Lervad stillede enkelte forespørgsler i tilslutning til deklarationsudkastet . Forespørgslerne besvaredes.

Gårdejer Fønns Knudsen bemærkede, at han for sit vedkommende kan tilslutte sig, at der ved spørgsmålet om dispensation til fældning og eventuelt sløjfning af hegn også tages hensyn til andre erhvervsmæssige forhold end de landbrugsmæssige.

Der foretoges herefter en redaktionel ændring af deklarationsudkastets afsnit 4 og 5 i overensstemmelse hermed, hvilket tiltrådtes af de mødte.

Landinspektør Alsted bemærkede, at Fredningsplanudvalget ligeledes går ind for det nu foreliggende deklarationsudkast, der, alle forhold taget i betragtning, må være egnet til brug ved den fremtidige administration af skeldigerne og deres beplantning.

Forstkandidat Jesper Refn bemærkede, at Naturfredningsforeningen også helt kan tilslutte sig det foreliggende deklarationsudkast, der må kunne bane vej for en tilfredsstillende løsning af sagens fredningsmæssige problemer.

Fhv. mølleer Ebbesen tilsluttede sig ligeledes deklarationsudkastet og gav udtryk for taknemmelighed over, at de forskellige interesser er mødtes på den nu foreliggende måde.

Flere havde ordet.

Da såvidt var passeret, takkede formanden for forsamlingens enstemmige tilslutning til det foreliggende forligsforslag og meddelte, at Fredningsnævnet nu vil tilstille samtlige lodsejere, på hvis ejendom der findes skeldiger med

beplantning, et deklarationsudkast som det foran forhandlede til underskrift, hvorefter nævnet vil sørge for tinglysning i nødvendigt omfang uden udgift for lodsejerne. Formanden gjorde de mødte opmærksom på, at nævnet, såfremt deklarationsudkastet ikke tiltrædes og underskrives af samtlige interesserede lodsejere, vil optage sagen til kendelse, efter hvis afsigelse samtlige lodsejere vil modtage en afskrift af kendelsen

Fredningsnævnet afholdt påny møde den 7. november 1975, og til fredningsprotokollen er herom tilført følgende:

"..... Der foretoges en forhandling med Vejen kommunes tekniske udvalg under ledelse af borgmester Arne Hansen med indlæg fra flere sider. Vejen kommunes repræsentanter erklærede, at man vil overveje at tilslutte sig fredningsdeklarationen, såfremt der sker følgende tilføjelser:

Ad pkt. 3: " eller på grund af rekreative og undervisningsmæssige formål ".

Ad pkt. 4: efter " erhvervsmæssige grunde " tilføjes " eller af hensyn til rekreative og undervisningsmæssige formål ".

Ad pkt. 5: efter " erhvervsmæssige forhold " " eller rekreative og undervisningsmæssige formål ", samt efter " Jydske Landboforeninger " tilføjes: " Dansk Idrætsforbund eller Kommunernes Landsforening ".

Nævnet vil herefter fremsende udkast til fredningsdeklaration i overensstemmelse med disse tilføjelser, samt udkast til erklæring til kommunens underskrift....."

Dernæst afholdtes den 25. april 1977 påny møde, og der er herom tilført bl.a. følgende til protokollen:

"..... For Danmarks Naturfredningsforening mødte direktør Sune Ebbesen, samt for lokalkomiteén i Vejen apoteker Skov.

Antruffet blev ejeren af matr.nr. 6 c, Finn Jagd Mogensen.

Der foretoges en indgående drøftelse af sagen.

Nævnets formand gennemgik sagens forhistorie og oplyste, at samtlige øvrige lodsejere, derunder Vejen kommunalbestyrelse, hvis ejendomme lå inden for det af sagen omfattede område, nu havde tilsluttet sig den af Danmarks Naturfredningsforening fremsatte begæring. Nævnsformanden henstillede, da alle lodsejernes tilslutning til fredningen er gjort betinget af 100 % tilslutning, at gårdejer Mogensen nu også lader de på hans ejendom værende skeldiger underkaste fredning.

Direktør Sune Ebbesen redegjorde kort for Naturfredningsforeningens motivering for fredningen, der ønskes gennemført i overensstemmelse med den oprindeligt vedtagne påstand, da skeldigerne med egebevoksning udgør et særdeles særpræget og markant træk i landskabet her på egnen, noget værdifuldt, som bør bevares for eftertiden.

Apoteker Skov anbefalede ligeledes gårdejer Mogensen at tilslutte sig fredningen.

Gårdejer Mogensen motiverede, hvorfor han indtil nu ikke havde ment at kunne tilslutte sig fredningen. Principalt var han modstander af, at andre skulle have noget at sige over hans ejendom. Han havde ikke planer om at sløjfe digerne omkring sin ejendom, men han ville selv have enerådigheden over disse. Forøvrigt mente han, at adskillige partier af bevoksningen i digerne omkring hans ejendom var i

en sådan tilstand, at der ikke var rimelig grund til at frede dem.

Der foretoges en fornyet indgående forhandling med indlæg fra alle sider.

Nævnets formand opfordrede påny gårdejer Mogensen til at overveje sagen, hvorefter nævnsformanden om nogle uger vil rette fornyet henvendelse til gårdejeren for at erfare, om han vil fastholde sin vægring. I bekræftende fald vil sagen blive gennemført som en almindelig fredningssag med fornyet indvarsling af samtlige interesserede nuværende ejere af skeldiger....."

Nævnet holdt møde igen den 13. marts 1978, hvorom der er tilført protokollen bl.a. følgende:

".....Nævnsmedlemmerne foretog en besigtigelse af de af sagen omhandlede hegn, hvoraf en del især i nærheden af idrætsanlægget henstod som velbevarede, udfyldte og smukke, medens andre, især i den nordvestlige del af det af sagen omfattede område var relativt forfaldne og flere steder kun omfattede ganske enkelte fritstående træer, medens de andre steder hovedsageligt bestod af tjørn og andre mindre vækster.

Nævnsformanden bemærkede, at sagens afslutning hovedsagelig har henstået på enkelte lodsejeres tøven med at tilslutte sig fredningspåstanden. Blandt disse har været margarinefabrikant Wang Lauridsen, hvis ejendom dog senere er afhændet til Vejen kommune, der derefter efter et derom afholdt møde i nævnet har tilsluttet sig fredningspåstanden. Endvidere har gårdejer Mogensen vægret sig ved at tilslutte sig og har på et senere afholdt møde fastholdt sin vægring.

Det vedtoges at opfordre Fredningsplanudvalgets sekre-

tariat til sammen med det lokale medlem af nævnet påny at gennemgå de af sagen omfattede hegn med henblik på udarbejdelse af forslag om eventuelt at lade nogle af disse udgå af fredningspåstanden, efter samråd med Danmarks Naturfredningsforening....."

Den 14. maj 1979 afholdtes påny møde, og der tilførtes herom bl.a. protokollen følgende:

".....For Danmarks Naturfredningsforening mødte arkitekt Klaus Breüner, København.

Nævnets formand gennemgik det fremlagte materiale og gennemgik sagens hidtidige forløb, der på grund af sagens helt specielle karakter har frembudt usædvanlige vanskeligheder, der kun har kunnet overvindes med omfattende teknisk bistand af Fredningsplanudvalget, hvis nu foreliggende materiale danner en god baggrund for sagens færdiggørelse.

Der foretoges herefter en almindelig drøftelse og en efterfølgende omfattende besigtigelse.

Repræsentanten for Naturfredningsforeningen erklærede, at man på grundlag af det nu fremkomne vil overveje sagens fremtidige afvikling og derefter fremkomme med en nærmere redegørelse....."

Efter behørig bekendtgørelse samt særskilt indkaldelse af de i sagen interesserede afholdt nævnet derefter den 20. september 1982 lodsejermøde i sagen på Hansens Hotel i Vejen, om hvilket fredningsnævnsprotokollem er tilført bl.a. følgende: ".....For Danmarks Naturfredningsforening mødte direktør Sune Ebbesen tillige med formanden for lokalkomiteen advokat Busk, Vejen

For Ribe amtsråd mødte formanden for udvalget for teknik og miljø amtsrådsmedlem Bech Nygaard, tillige med medlem-

merne af samme udvalg, Frida Jensen og Jette Pauli Andersen.

For Ribe amtsråds fredningsafdeling mødte topograf Ellegård.

For Vejen kommune mødte medlem af teknisk udvalg, kommunalbestyrelsesmedlem Tage Jørgensen, samt byplaningeniør Niels Fjord, teknisk forvaltning.

Vejen Menighedsråd var repræsenteret ved menighedsrådsmedlem Erling Jørgensen.

Endvidere mødte ca. 14 lodsejere, henholdsvis disses repræsentanter.

Nævnnsformanden bød velkommen, idet han herefter kort redegjorde for det i sagen hidtil passerede. Han oplyste herunder, at sagen oprindelig er indledt på foranledning af mølle ejer Ebbesen, som ønskede gennemførelse af en frivillig ordning, hvorved de omhandlede skeldiger blev fredet. Adskillige lodsejere har senere accepteret en sådan fredning, men da enkelte modsatte sig den påtænkte fredning, blev sagen rejst for Fredningsnævnet på foranledning af Danmarks Naturfredningsforening.

Der har herefter været afholdt flere møder, hvorunder der fra forskellig side er fremsat indsigelser imod det oprindelige fredningsforslag, og det er under delvis hensyntagen hertil, at D.N. herefter har udarbejdet det til grund for sagen nu foreliggende fredningsforslag. Formanden pointerede, at dette må antages at indeholde nogle umiddelbart fornuftige plejebestemmelser vedrørende de i sagen omhandlede arealer.

Formanden stillede i udsigt, at der muligt skal foregå enkelte drøftelser imellem Ribe amts udvalg for teknik og miljø og D.N. , forinden nævnet kan afsige kendelse

i sagen.

Formanden redegjorde videre for, at en mulig kendelse i sagen vil kunne indankes for Overfredningsnævnet, og han oplyste, at der senere vil tilgå samtlige i sagen implicerede meddelelse om, hvorledes de kan forholde sig med henblik herpå.

Formanden oplyste videre i sin redegørelse, at han har kendskab til, at der siden sagens rejsning er etableret en sti fra Åskov til Idrætscentret i Vejen. Denne forløber over en strækning langs et af de i sagen omhandlede skel, og det kan muligt være naturligt at inddrage også denne sti under nærværende fredningsforslag. Såfremt D.N. skulle finde, at en sådan incorporering af stiarealet skulle være nødvendig, vil der senere tilgå nævnet meddelelse herom. Nævnet vil i givet fald herefter ved sin kendelse tage stilling til, om også dette stiareal skal omfattes af fredningen, og formanden fremhævede, at der i givet fald i fredningskendelsen vil blive taget hensyn til Vejen Kommunes ønske om også fremtidig at kunne disponere over stiarealet på en for kommunen hensigtsmæssig måde.

Formanden oplyste fremdeles, at der fra Ribe amtsråds fredningsafdeling er udtrykt ønske om under fredningen også at medtage nogle i nabolaget beliggende vandhuller, hvilket ønske er en naturlig konsekvens af amtsrådets ønske om at bevare eksisterende vådområder. Såfremt amtsrådet fastholder, at også sådanne vådområder skal omfattes af fredningen, vil der senere tilgå nævnet underretning herom, og der vil i givet fald også blive taget stilling hertil i nævnets kendelse. Såfremt sådanne vådområder skal indgå i fredningskendelsen, må det efter formandens opfattelse forudsætte nogle fornyede tekniske undersøgelser af de omhandlede områder,

forinden kendelsen afsiges.

I sin redegørelse oplyste formanden endelig, at der fra menighedsrådets side er fremsat ønske om, at der ikke i plejebestemmelserne gives for restriktive regler, idet pasning af det eksisterende kirkegårdsdige ellers i givet fald vil blive unødigt vanskeliggjort.

Formanden gav herefter ordet til direktør Sune Ebbesen, der henviste til det fremlagte materiale og udtrykte ønske om, at fredningen gennemføres hurtigst muligt for derved at bevare de store landskabelige værdier i det pågældende område.

Kommunalbestyrelsesmedlem Tage Jørgensen, Vejen kommune, erklærede sig på kommunens vegne enig i, at fredningspåstanden tages til følge, idet han dog anmodede om, at stiaarealet ikke inddrages under fredningen. Han anførte, at det i givet fald vil blive besværligt for kommunen fremtidig at vedligeholde stien og herunder at etablere ny belægning, ligesom også etablering af belysning i givet fald vil blive vanskeliggjort.

Direktør Ebbesen oplyste i tilknytning til det af kommunalbestyrelsesmedlem Tage Jørgensen anførte, at en mulig incorporering af stianlægget i fredningskendelsen i givet fald vil være begrundet i et ønske om også for fremtiden at få indflydelse på, hvad der skal ske med stianlægget.

I fortsættelse heraf oplyste formanden, at der ikke vil ske indskrænkning i kommunens vedligeholdelsesmuligheder, såfremt stianlægget medtages i fredningskendelsen, og der bør derfor ikke fra kommunens side være bekymring for, at fremtidig vedligeholdelse vil blive vanskeliggjort.

Amtsrådsmedlem Bech Nygaard oplyste, at Ribe amtsråd

vil modsætte sig, at det omhandlede stianlæg bliver omfattet af kendelsen, ligesom han heller ikke kunne acceptere, at de nævnte vandhuller incorporeres i fredningssagen. Såfremt stianlægget og vandhullerne medtages, vil det blive nødvendigt at genbehandle sagen i amtsrådet, ligesom det ifølge hans opfattelse i givet fald vil blive nødvendigt at afholde et nyt møde om sagen med deltagelse af de implicerede lodsejere.

Amtsrådsmedlem Bech Nygaard oplyste videre, at der er mulighed for at lade stianlægget indgå i en lokalplan for det pågældende område, hvorefter en fredning må antages at være uforholden.

Endelig oplyste amtsrådsmedlem Bech Nygaard, at amtsrådet ikke kan tiltræde fredningsforslaget i sit nuværende omfang, og han redegjorde nærmere for, i hvilken udstrækning amtsrådet finder en fredning ønskelig/nødvendig.

Til det om stianlægget anførte oplyste formanden, at en mulig fredning af også dette område kan antages at være af betydning for for fremtiden at undgå, at publikum, der færdes på stien, udøver en hårdhændet behandling over for den del af skeldigerne, som forløber parallelt med vejen.

Direktør Ebbesen erklærede, at D.N. vil være sindet at frafalde krav om fredning af stianlægget og vandhullerne, såfremt amtsrådet ikke viser positiv indstilling også over for denne del af fredningsforslaget.

Amann Andersen protesterede kraftigt imod en mulig udvidelse af fredningspåstanden til også at omfatte de nævnte vandhuller. Han oplyste, at hans ejendom har været berørt af Kongeåfredningen, og de deraf affødte problemer var ifølge hans opfattelse et godt bevis på, at fredning sædvanligvis

er en hæmsko for en fremtidig udnyttelse af de arealer, som er omfattet af en fredning. Ifølge Åmann Andersen må det påregnes, at skeldigerne får lov til at henstå uforandret, hvis fredningssagen " falder til jorden ", og han indstillede til nævnet at " lade sagen falde ".

Forsøgsleder Aksel Bådsgård oplyste, at han i forbindelse med etablering af den nævnte sti havde udtrykt betænkeligheder ved, at publikum nu kunne få uhindret adgang til de arealer, hvor han og hans medarbejder udførte deres forsøg, og disse betænkeligheder har desværre vist sig berettigede. Han oplyste, at det vil være nødvendigt at etablere et hegn omkring nogle af forsøgsområderne.

Formanden forklarede forsøgsleder Bådsgård, at han kunne rette henvendelse til politiet, såfremt publikum ikke respekterer ejendomsrettens ukrænkelighed.

Nævnsmedlem Regner Busk Jensen anførte, at det ikke kan antages, at nærværende fredningspåstand umuliggør opsætning af et hegn svarende til det af forsøgsleder Bådsgård anførte.

Kommunalbestyrelsesmedlem Tage Jørgensen oplyste i tilknytning til det af formanden rejste spørgsmål, at der så vidt ses ikke er noget til hinder for opsætning af et sådant hegn.

Direktør Sune Ebbesen oplyste på D.N.s vegne, at der ikke vil blive protesteret imod opsætning af et hegn som af forsøgsleder Bådsgård ønsket.

Amtsrådsmedlem Bech Nygaard oplyste, at Ribe amtskommunes folkevalgte repræsentanter i fredags har besigtiget de omhandlede arealer, og med henvisning til det

tidligere anførte gjorde han nærmere rede for, i hvilket omfang han på grundlag af denne besigtigelse vil kunne acceptere en fredning af det i fredningspåstanden indeholdte område. Han oplyste videre, at der i amtskommunen er mangfoldige steder, hvor der henstår hegn af lige så bevaringsværdig interesse, og med henvisning hertil tilkendegav han, at amtsrådet kun i den af ham oplyste udstrækning vil kunne tiltræde forslaget.

Ulla Thomsen spurgte, om Vejen kommune har aktuelle planer om udvidelser af det nævnte stiareal, og planingenør Niels Fjord oplyste i tilknytning hertil, at der ikke foreligger sådanne aktuelle planer, men han bekræftede, at der fra tid til anden har været røster fremme om en mulig udvidelse af stiarealet.

Amann Andersen tilsluttede sig det af Bech Nygaard oplyste om, at fredningen bør indskrænkes til et mindre areal end det i forslaget omhandlede, idet han i fortsættelse af det af ham selv tidligere anførte iøvrigt henstillede, at nævnet " lader sagen falde ".

Formanden fremhævede, at selv om de nuværende lodsejere i stort omfang under deres drift af de omliggende marker er påpasselige med ikke at ødelægge hegnet, kan det ikke udelukkes, at der for fremtiden vil finde sådanne ødelæggelser sted, såfremt en fredning ikke gennemføres.

Særligt under henvisning til det af amtsrådsmedlem Bech Nygaard oplyste om, at amtsrådet ikke kan tiltræde fredningsforslaget i dettes nuværende omfang, suspenderede formanden herefter mødet, idet der herefter fandt en intern drøftelse sted i nævnet med deltagelse af medlemmer fra Ribe amtsråd og Danmarks Naturfredningsforening.

Direktør Sune Ebbesen oplyste herunder på D.N. vegne,

at man - som tidligere anført - vil være sindet at frafalde krav om fredning af vandhullerne, ligesom man også vil se velvilligt på et muligt krav om ikke at inddrage stiarealet under en fredning, såfremt disse dispositioner må antages at virke fremmende på nævnets behandling af sagen iøvrigt.

Topograf Ellegaard oplyste, at han personlig har fostret planen om tillige at lade vandhullerne være omfattet af fredningen, men han må tage til efterretning, at der åbenbart ikke i amtsrådet p.t. er ønske om en sådan fredning.

Formanden spurgte, om Ribe amtsråd snarest vil kunne udarbejde et kort med angivelse af, hvad der ifølge amtsrådet bør være genstand for fredning.

Det aftaltes herefter, at Ribe amtsråd snarest udarbejder et sådant kort med materialer og fremsender dette til D.N.. Der afholdes herefter en besigtigelse med deltagelse af medlemmer fra D.N. samt amtsrådet, idet tillige fredningsnævnet vil være repræsenteret, og på grundlag af denne besigtigelse vil der fra D.N. blive tilstillet nævnet et endeligt fredningsforslag, som herefter vil blive genstand for behandling i nævnet.

Der skal derpå 1. november 1982 tilgå samtlige implicerede lodsejere meddelelse om, hvad der ifølge forslaget bør fredes, og i denne forbindelse opfordres de respektive lodsejere til over for nævnet at fremsætte mulige forslag til erstatning, hvilke krav skal være fremsat over for nævnet senest den 20. november 1982.

Nævnet vil på baggrund af det herefter fremkomne materiale afsige kendelse i sagen, og kendelsen forventes afsagt den 15. december 1982 kl. 12.00 på dom-

merkontoret, Frisvadvej 3, 6800 Varde.

Herefter genoptoges mødet, hvorunder formanden redegjorde for det ovenfor anførte vedrørende sagens videre forløb, idet formanden samtidig endnu engang redegjorde nærmere for muligheden for appel....."

Grundet tekniske vanskeligheder kunne fredningsafgørelsen imidlertid ikke foreligge den 15. december 1982, hvorfor sagen er udsat til dags dato.

Lodsejere samt øvrige i sagen interesserede er senere ved skrivelse af 15. oktober 1986 underrettet om, at der dags dato vil blive afsagt afgørelse i denne sag. Den 28.11.1985 er der over for lodsejerne tilkendegivet en frist, inden for hvilken mulig indsigelse samt eventuelle erstatningskrav skal fremsættes over for nævnet.

Med nævnets ovennævnte skrivelse af 28.11.1985 til lodsejerne fulgte et af Ribe amtsråds fredningsafdeling udarbejdet sålydende revideret fredningsforslag af 1. november 1984:

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har primært til formål at bevare skeldigerne med træbevoksning - med stilkeg, Quercus robur, som karaktertræ - i deres nuværende udseende og tilstand, samt at sikre gode levesteder for planter og dyr.

§ 2. Bebyggelse m.v.

Bebyggelse må ikke finde sted.

Ligeledes er opstilling af telte, skurvogne, campingvogne, skure, boder m.v. samt placering af skæmmende indretninger ikke tilladt.

Endvidere må der ikke placeres transformatorer og master i digerne, ligesom luftledninger ikke må føres gennem hegnene.

§ 3. Benyttelse m.v.

Digerne må ikke yderligere beplantes eller ryddes.

Se dog bestemmelserne vedrørende pleje (§ 4).

Ved de fredede diger er ændringer i terrænet eller af terrænformerne, herunder opfyldning og planering, ikke tilladt.

De fredede diger må ikke benyttes til losseplads eller til henkastning af affald.

Sprøjtning med pesticider må ikke finde sted.

§ 4. Pleje og vedligeholdelse.

Det skal være Ribe amtsråd tilladt efter forhandling med de respektive ejere at foretage pleje- og vedligeholdelsesforanstaltninger med henblik på skeldigernes bevarelse for eftertiden.

Plejen og vedligeholdelsen skal omfatte såvel digerne som bevoksningen, hvor navnlig de gamle ege (*Quercus robur*) skal søges bevaret. Disse foranstaltninger kan foretages ved retablering af digerne, udtynding og beskæring af den eksisterende bevoksning, samt i fornøden udstrækning rydning og genplantning.

Såfremt en grundejer selv ønsker at foretage nævnte foranstaltninger, kan dette ske efter nærmere aftale med amtsrådet.

Uanset hvem der foretager ovennævnte arbejder, tilhører effekter af træer m.v. vedkommende grundejer. Effekter skal være fjernet senest 1 måned efter arbejdets afslutning, såfremt andet ikke er aftalt.

§ 5. Dispensation.

En dispensation fra foranstående bestemmelser kan meddeles af fredningsnævnet efter reglerne i naturfredningslovens § 34, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål."

Der er herefter fremkommet skriftlige indlæg fra en række lodsejere.

Vagner M.Nielsen har i skrivelse af 18.12.1985 anført: "I henhold til Deres brev og medfølgende bilag af 28/11-85 meddeles herved, at jeg kræver erstatning vedrørende det anførte fredningsforslag, der for mit vedkommende omfatter ialt 465 meter dige, nemlig: 300 m på matr.nr. 14 c, 120 m på matr. nr. 14 e og 45 m på matr.nr. 20 b - alle Vejen by. Erstatningsbeløbets størrelse vil blive fremsendt snarest, når min sagkyndige og juridiske bistands udregninger foreligger. "

Vejen kommune har i skrivelse af 19.12.85 anført: "Ved brev af 28. november 1985 har Fredningsnævnet fremsendt et revideret forslag til fredning.

Forslaget blev behandlet på Teknisk Udvalgs møde den 17. december 1985.

Her vedtog udvalget, at man i lighed med tidligere kan gå ind for fredningsforslaget, og at man ikke vil stille krav om erstatning."

Ribe amtsråd, Undervisnings- og kulturforvaltningen har i skrivelse af 17.1.86 anført: " Under henvisning til Deres skrivelse af 28. november 1985 - brev nr. 1496 - vedrørende fredningssag om skeldiger vest for Vejen meddeles herved, at man har følgende bemærkninger til fredningssagen.

Der er i dag ført luftledninger i det nordlige hegn på en strækning af ca. 100 m for gymnasiets vedkommende. Såfremt amtsrådet på et senere tidspunkt bliver pålignet eventuelle udgifter for fjernelse af luftledningerne, skal man anmode om en erstatning, svarende til den pålignede udgift."

Landbrugsministeriet har i skrivelse af 10.2.1986 anført: " Vedrørende fredningssag om skeldiger vest for

Vejen-Askov Forsøgsstation.

Fredningsnævnets skrivelse af 28. november 1985 er videregivet til landbrugsministeriet.

I denne anledning skal landbrugsministeriet udtale, at man ikke vil modsætte sig fredningen og ej heller kræve erstatning.

Dette sker dog under den forudsætning, at forsøgsstationen - som hidtil - og uden særskilt tilladelse kan foretage den nødvendige pleje og vedligeholdelse af digernes bevoksning, herunder udtynding og fjernelse af uønskede vækster, samt at forsøgsstationen - ligeledes som hidtil - og uden særskilt tilladelse kan foretage den nødvendige beskæring af bevoksningen for markarbejdets gennemførelse med de hertil nødvendige maskiner.

Landbrugsministeriet går endvidere ud fra, at det kun er selve digerne, som er omfattet af fredningen og de heraf følgende benyttelses- og udnyttelsesbegrænsninger".

Regnskabskonsulent Arne Foged, Landbogården, Brørup har ved skrivelse af 24.2.86 anført:

"Vedr. j.nr. 826/1965-Fredningssag af skeldiger vest for Vejen.

På vegne af:

1. gdr. Finn Mogensen, Kirkevej 9, Vejen
2. gdr. Søren Peter Knudsen Borg, Esbjergvej 45, Vejen
3. gdr. Mathias Christensen, Estrupvej 45, Vejen
4. Vagner Moustén Nielsen, Petersmindevej 11, Vejen

skal jeg hermed fremsætte krav om erstatning på kr. 20,00 pr. lb. m skeldigeside med tillæg af rente og rentes rente fra tidspunktet for rådighedsindskrænkningens ikrafttræden og frem til udbetalingsdagen. Renten fastsættes som den disconto der til enhver tid har været fastsat af Danmarks Nationalbank med tillæg af 2 %.

Som begrundelse for erstatningskravet skal anføres, dels et mindre udbytte langs skeldigerne, dels løbende driftsmæssige ulem-

per og dels at den fastlåste arealstruktur forhindrer tilpasning til tidssvarende dyrkningsmetoder.

Erstatningskravet omfatter skelstrækninger som evt. er udgået af fredningen, men som tidligere har været omfattet af rådighedsindskrænkning. "

Efter en gennemgang af sagen opnåedes der enighed om, at der til de omhandlede skeldiger er knyttet så store bevaringsværdige interesser, at fredningen bør gennemføres som nedenfor nærmere anført.

Med henvisning hertil blev der truffet følgende

III. Afgørelse:

De på vedlagte kort angivne skeldiger undergives fredning, hvis formål er at bevare digerne i deres nuværende udseende og tilstand samt at sikre gode levesteder for planter og dyr.

For at tilgodese fredningsformålet pålægges der de af fredningen omfattede diger følgende fredningsbestemmelser:

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har primært til formål at bevare skeldigerne med træbevoksning - med stilkeg, *Quercus robur*, som karaktertræ - i deres nuværende udseende og tilstand, samt at sikre gode levesteder for planter og dyr.

§ 2. Bebyggelse m.v.

Bebyggelse må ikke finde sted.

Ligeledes er opstilling af telte campingvogne, skurvogne, skure, boder, faste hegn m.v. samt placering af skæmmende indretninger ikke tilladt.

Endvidere må der ikke placeres transformatorer og master i digerne, ligesom luftledninger ikke må føres gennem heg-
nene.

§ 3. Benyttelse m.v.

Digerne må ikke yderligere beplantes eller ryddes. Se

dog bestemmelserne vedrørende pleje (§ 4).

Langs de fredede diger er ændringer i terrænet eller af terrænformerne, herunder opfyldning og planering, ikke tilladt.

De fredede diger må ikke benyttes til henkastning af affald m.v.

Anvendelse af sprøjtemidler, der ikke har en skadelig virkning på træbevoksningen, kan ske på arealer langs skeldigerne. Derimod må sprøjtning på selve skeldigerne og terrænbevoksningen ikke finde sted.

§ 4. Pleje og vedligeholdelse.

Det skal være Ribe amtsråd tilladt i perioden 1. november til 1. marts efter forhandling med de respektive ejere at foretage pleje- og vedligeholdelsesforanstaltninger med henblik på skeldigernes bevarelse for eftertiden.

Plejen og vedligeholdelsen skal omfatte såvel digerne som bevoksningen, hvor navnlig de gamle ege (*Quercus robur*) skal søges bevaret. Disse foranstaltninger kan foretages ved retablering af digerne, udtynding og beskæring af den eksisterende bevoksning, samt i fornøden udstrækning ved rydning og genplantning.

Såfremt en grundejer selv ønsker at foretage nævnte foranstaltninger, kan dette ske efter nærmere aftale med amtsrådet.

Uanset hvem der foretager ovennævnte arbejder, tilhører effekter af træer m.v. vedkommende grundejer. Effekter skal være fjernet senest 1 måned efter arbejdets afslutning, såfremt andet ikke er aftalt.

Arbejderne gennemføres uden udgift for vedkommende lods-ejer.

§ 5. Dispensation.

En dispensation fra foranstående bestemmelser kan meddeles af fredningsnævnet efter reglerne i naturfredningslovens § 34, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål."

Nærværende kendelse træder i stedet for den på nogle af de omfattede ejendomme tidligere tinglyste fredningsdeklaration vedrørende skeldiger.

T H I B E S T E M M E S :

De på vedlagte kort angivne skeldiger, af udstrækning som angivet på vedhæftede lodsejerfortegnelse, fredes i overensstemmelse med det ovenfor anførte.

Poul Buch

Bent Poulsen

Carl E. Jørgensen

/lm *LM*

- 1 -

Udskrift

af

forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet

for

Ribe amts fredningskreds.

--oo00oo--

År 1986 den 27. oktober blev i sag

J.nr. 826/1965:

Fredning af en række skeldiger med levende hegn mellem Askov og Vejen i Vejen kommune, Ribe amt

afsagt sålydende

A F G Ø R E L S E :

I forbindelse med fredning af en række skeldiger med levende hegn mellem Askov og Vejen har nogle ejere af arealer der grænser op mod digerne, påstået sig tillagt erstatning i henhold til den af fredningsnævnet truffene afgørelse om fredning af skeldiger med levende hegn.

I skrivelse af 24. februar 1986 har regnskabskonsulent Arne Foged for lodsejerne Finn Mogensen, Kirkevej 9, Vejen, Søren Peter Knudsen Borg, Esbjergvej 45, Vejen, Mathias Christensen, Estrupvej 45, Vejen og Vagner Moustén Nielsen, Petersmindevej 11, Vejen fremsat sålydende krav:

".....skal jeg hermed fremsætte krav om erstatning på kr. 20,- pr. lb.m skeldiges side med tillæg af rente og rentes rente fra tidspunktet for rådighedsindskrænkningens ikrafttræden og frem til udbetalingsdagen. Renten fastsættes, som den diskonto, der til enhver tid har været fastsat af Danmarks Nationalbank med tillæg af 2 %.

Som begrundelse for erstatningskravet skal anføres,

dels et mindre udbytte langs skeldigerne, dels løbende driftsmæssige ulemper og dels at den fastlåste arealstruktur forhindrer tilpasning til tidssvarende dyrkningsmetoder.

Erstatningskravet omfatter skeldigestrækninger, som eventuelt er udgået af fredningen, men som tidligere har været omfattet af rådighedsindskrænkning."

Ved skrivelse af 5. september 1986 har Tom Jørgensen, Sdr. Ringvej 4, 6600 Vejen anført følgende:

"Angående fredningssag om skeldiger vest for Vejen.

Som svar på Deres brev af 19. august 1986 angående fredning af 50 m dige på matr.nr. 33 a Vejen by, Vejen kan jeg meddele Dem, at et evt. erstatningskrav er afhængig af, hvilke konsekvenser/indskrænkninger omtalte fredning vil få for mine muligheder for at disponere over området.

Som kommentar til en eventuel fredning kan jeg yderligere oplyse, at jeg under alle omstændigheder selv ønsker at foretage pleje og vedligeholdelse af området."

Nævnet skal bemærke:

Da den gennemførte fredning af skeldigerne vil begrænse ejernes rådighed over de tilgrænsende arealer, bør der udbetales erstatning i forbindelse med fredningens gennemførelse. Under henvisning til den afsagte fredningsafgørelse findes denne erstatning passende at kunne fastsættes til 7,50 kr. pr. lb.m. tilgrænsende digeside. Lodsejere, der har arealer på begge sider af diget, tillægges således en erstatning på 15.00 kr. pr. lb.m. dige.

Fredningsnævnet finder derimod ikke, at der bør tillægges staten, Ribe amtsråd og Vejen kommune nogen erstatning i forbindelse med fredningen af de disse tilhørende skeldiger.

Ved nævnets således trufne afgørelse om erstatningsstørrelsen er det taget i betragtning, at der ved den hidtidige landbrugsmæssige udnyttelse af de tilgrænsende arealer ikke ses at være tilføjet digerne og deres bevoksning skade af betydning, hvorfor den ved fredningen sikrede fortsættelse af digernes og bevoksningens bevarelse ej heller i væsentligt omfang kan antages at begrænse ejernes rådighed over de tilgrænsende arealer, hvorved bemærkes, at det er en forudsætning, at der ikke sker markskader under amtsrådets vedligeholdelsesforanstaltninger.

Det er endelig også taget i betragtning, at digerne med bevoksning må antages at have betydning for lodsejerne gennem digernes lævirkning for de tilstødende arealer.

Erstatningsbeløbene udredes i medfør af naturfredningslovens § 24 af Statskassen med 3/4 og af Ribe amtsråd med 1/4.

Erstatningen forrentes i medfør af naturfredningslovens § 19, stk 4 fra afgørelsens dato med en årlig rente, der er 1 % højere end den af Danmarks Nationalbank fastsatte diskonto.

I samlet erstatning udbetales der herefter kr.33.337,50 der fordeles blandt lodsejerne som angivet i vedhæftede lods-ejerfortegnelse.

Poul Buch

Bent Poulsen

Carl E. Jørgensen

LODSEJERFORTEGNELSE

1

Lb. nr.	Lodsejer Adresse	Matr. nr. Ejerlav	Digeside under fredning i m.	Erstatning kr.	Bemærkning
1	Søren Peter Knudsen Borg Esbjergvej 45 6700 Esbjerg	6 <u>a</u> Vejen By 8 <u>a</u> Vejen By	290 270 560	4.200,00	
2	Vejen Menighedsråd v/H.F. Gravesen Nørregade 98 6600 Vejen	1 <u>a</u> Vejen By	150 150	1.125,00	
3	Vejen kommune Rådhuspassagen 3 6600 Vejen	1 <u>r</u> Vejen By 15 <u>h</u> Vejen By 16 <u>a</u> Vejen By 30 <u>g</u> Vejen By 30 <u>r</u> Vejen By 32 <u>h</u> Vejen By	260 100 155 510 330 230 1325 95 135 140 275 155 40 210 250 2360	0	Der tilkendes ikke Vejen kommune erstatning

LODSEJERFORTEGNELSE

2

Lb. nr.	Lodsejer Adresse	Matr. nr. Ejerlav	Digeside under fredning i m.	Erstatning kr.	Bemærkning
4	Vejen kommune v/Vejen Idrætscenter Petermindevej 1 6600 Vejen	16 <u>l</u> Vejen By	100 100 105 435 165 905 905	0	Der tilkendes ikke Vejen kommune erstatning
5	Tage Kikkenborg Møller Petermindevej 4 6600 Vejen	13 <u>g</u> Vejen By	45 45	337,50	
6	Vagner Moustén Nielsen adv. Skovlunde Petermindevej 11 6600 Vejen	14 <u>c</u> Vejen By 14 <u>e</u> Vejen By 20 <u>b</u> Vejen By	65 235 300 120 45 465	3.487,50	
7	Vejen Gymnasium v/Ribe amtsråd Sorsigvej 35 6760 Ribe	32 <u>ez</u> Vejen By	125 130 255 255	0	Der tilkendes ikke Ribe amtsråd erstatning

LODSEJERFORTEGNELSE

3

Lb. nr.	Lodsejer Adresse	Matr. nr. Ejerlav	Digeside under fredning i m.	Erstatning kr.	Bemærkning
8	Poul Erik Junker Vejenvej 54 6600 Vejen	11 <u>ps</u> Vejen By 30 <u>a</u> Vejen By	45 265 105 510 880 925	6.937,00	
9	Tom Jørgensen Sdr. Ringvej 4 6600 Vejen	33 <u>a</u> Vejen By	50 50	375,00	
10	Peter Søndergaard Jørgensen Vejenvej 10 Askov 6600 Vejen	4 <u>b</u> Askov By	125 125	937,50	
11	A/S Alfred Thomsen Vejenvej 50-52 6600 Vejen	4 <u>em</u> Askov By 8 <u>aa</u> Askov By	155 95 135 230 385	2.887,50	
12	Alfred Thomsen Vejenvej 48 Askov 6600 Vejen	8 <u>ab</u> Askov By 8 <u>æ</u> Askov By	50 105 155	1.162,50	

LODSEJERFORTEGNELSE

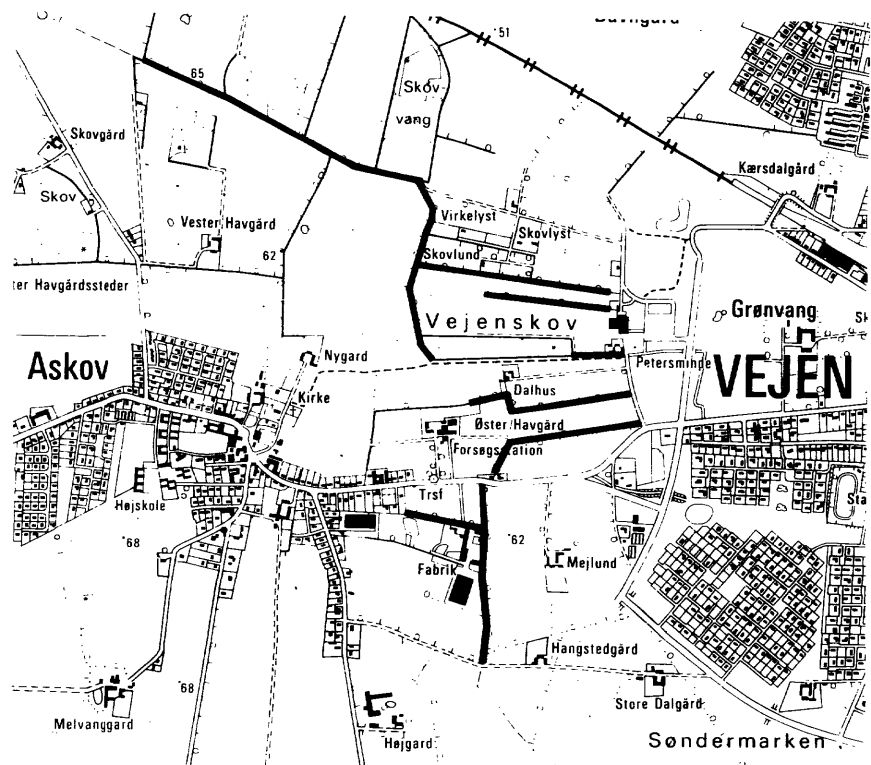
4

Lb. nr.	Lodsejer Adresse	Matr. nr. Ejerlav	Digeside under fredning i m.	Erstatning kr.	Bemærkning
13	Statens Forsøgsstation Vejenvej 55 Askov 6600 Vejen	30 <u>c</u> Vejen By 32 <u>eu</u> Vejen By 3 <u>c</u> Askov By 15 <u>a</u> Askov By	245 280 525 225 155 250 405 185 105 290 1445	 0	Der tilkendes ikke staten erstatning
14	Finn Jagd Mogensen Askov Kirkevej 9 6600 Vejen	6 <u>c</u> Askov By	920 920	6.900,00	
15	Mathias Bendesen Christensen Estrupvej 8 Askov 6600 Vejen	4 <u>bg</u> Askov By 4 <u>d</u> Askov By	25 640 665	4.987,50	
Ialt			9410 m	33.337,50 kr	Der fredes i alt 4705 løbende meter dige. Den samlede erstatning vedrører 4445 m/2 (privat ejet). For 4965 m/2 er der ikke tilkendt erstatning (off. ejet).

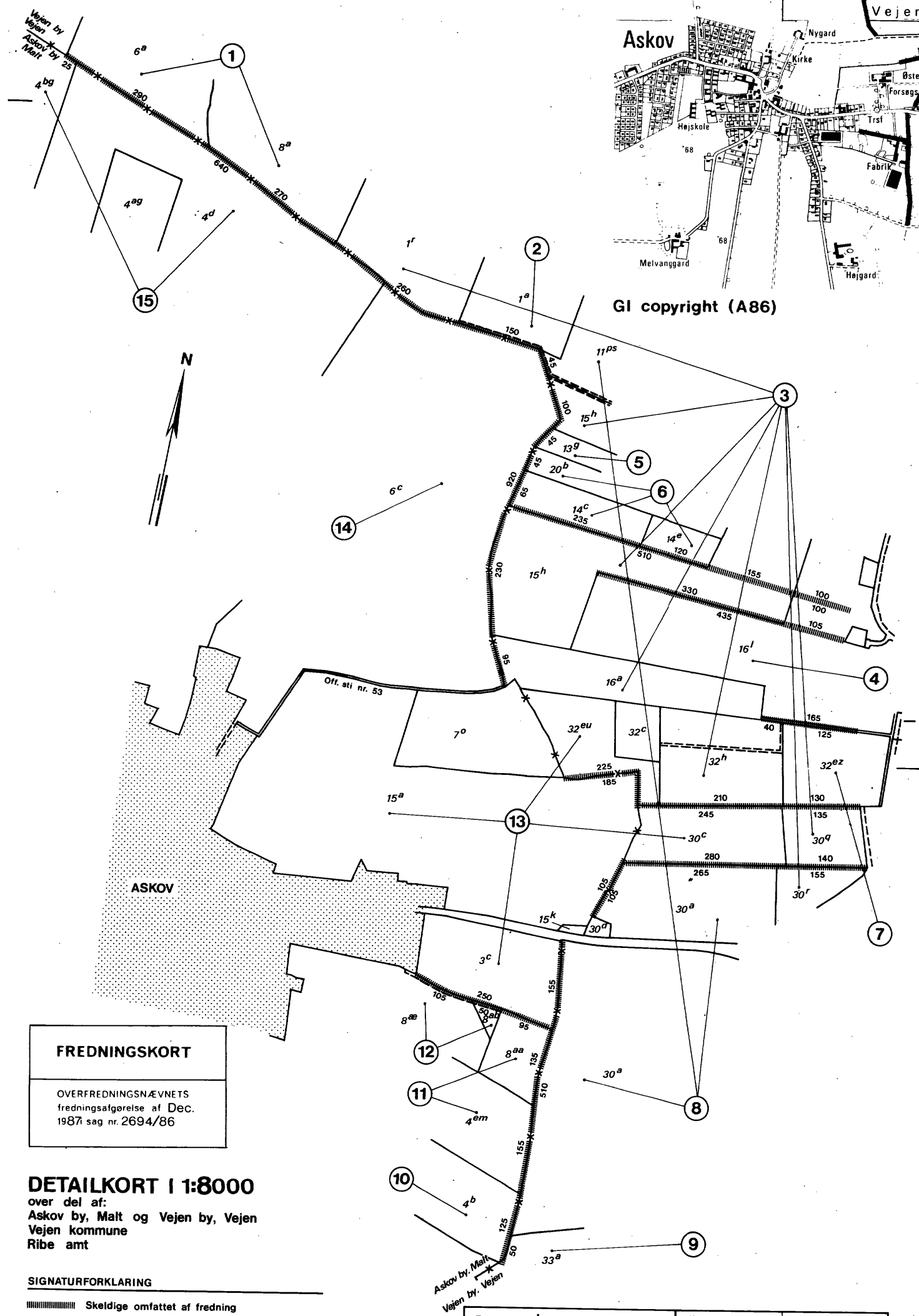
16.10.86 J.E.

KORT>

OVERSIGTSKORT I 1:25000

GI copyright (A86)

FREDNINGSKORT

OVERFREDNINGSNÆVNETS
fredningsafgørelse af Dec.
1987 sag nr. 2694/86

DETAILKORT I 1:8000
over del af:
Askov by, Malt og Vejens by, Vejens
Vejens kommune
Ribe amt

SIGNATURFORKLARING

Skeldige omfattet af fredning
Dellængde på fredet skeldige (digeside)
Løbenummer i lodsejerfortegnelse

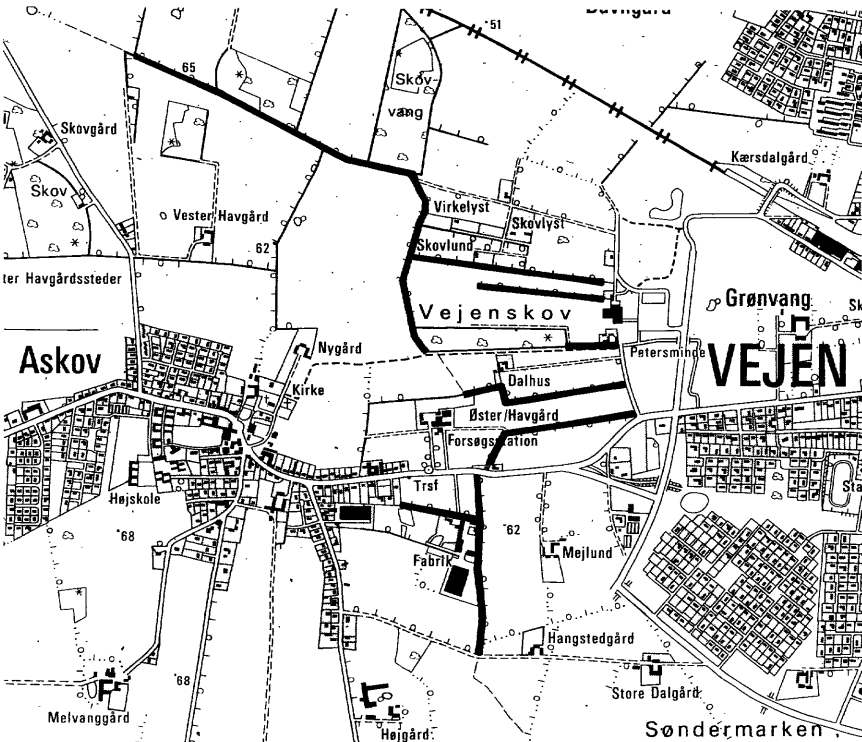
1:8000

100 0 100 200 300 400

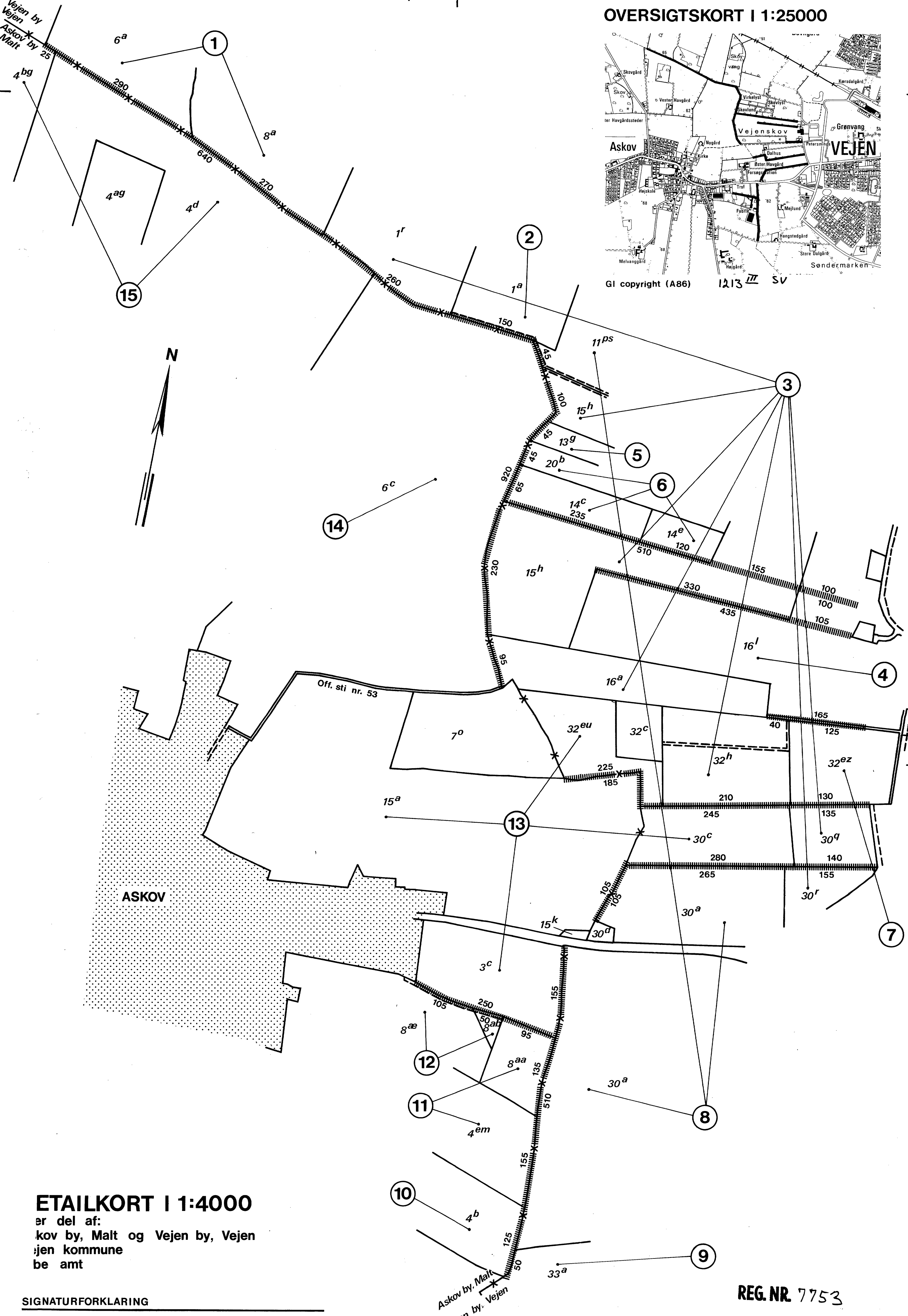
Fredning af SKELDIGER VED VEJEN	rett. 16-10-86, J.E. tegn AA-JE kont. BK-JE godk. <i>[Signature]</i> j. nr. 8-75-11-575-1-79	tegn nr 1 mal:
TEKNISK FORVALTNING RIBE AMTSRÅD		

REG. NR. 7753

OVERSIGTSKORT I 1:25000

GI copyright (A86) 1213 III SV

ETAILKORT I 1:4000

er del af:
kov by, Malt og Vejen by, Vejen
jen kommune
be amt

SIGNATURFORKLARING

- Skeldige omfattet af fredning
- Dellængde på fredet skeldige (digeside)
- Løbenummer i lodsejfor-tegnelse

1:4000
100 0 100 200 300 400

REG. NR. 7753

Fredning af SKELDIGER VED VEJEN Kortbilag til fredningsnævnets afgørelse af 27' okt. 1986 (j.nr. 826/1965)	rett. 16-10-86, J.E.	tegn.nr.	1
	tegn.AA-JE kont.BK-JE		
	godk. <i>J. Rasmussen</i>	mål: 1:4000 1:25000	
	j.nr. 8-75-11-575-1-79		
TEKNISK FORVALTNING RIBE AMTSRÅD			

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 07753.00

Dispensationer i perioden: 30-01-1995 - 07-08-1998

FREDNINGSNÆVNET

FOR
RIBE AMT

Rolfsgade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . Tlf. 7513 6677

Formanden

1.

1. JUN. 1995

Esbjerg, den 30. JUN 1995

PHA/iø

REG. NR. 7753.00

J.nr. 36/94

Landskabskonsulent Keld Hansen, Hørsholm, ansøgning om dispensation til indgreb i fredet dige, matr.nr. 8 aa Askov by, Malt, Vejen kommune, på vegne af A/S Alfred Thomsen Askov, Vejen.

Ved brev af 30. juni 1994 har Ribe Amt, Natur- og Planafdelingen, fremsendt en ansøgning med bilagsmateriale fra landskabskonsulent Keld Hansen, Hørsholm, på vegne A/S Alfred Thomsen Askov, om dispensation til at foretage indgreb i en del af det fredede skeldige nord for selskabets virksomhed Epoke, der er beliggende i den østlige udkant af Askov by. I forbindelse med anlæg af en parkeringsplads på arealerne nord for virksomheden ud mod Vejenvej, og ændring af tilkørselsforholdene til virksomheden, ønskes en del af et dige fjernet og nogle træer fældet. Skeldigerne er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 15. december 1987 om fredning af skeldiger mellem Askov og Vejen i Vejen kommune.

Af landskabskonsulent Keld Hansens ansøgning og bilagsmaterialet fremgår, at A/S Alfred Thomsen Askov ønsker det fredede skeldige med træbevoksning nord for selskabets administrationsbygning og lagerhal sløjfet over en strækning på ca. 50 meter for dels at kunne etab-

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1211/9-0028
Akt. nr. 1

Bil.

FREDNINGSNÆVNET

FOR
RIBE AMT

Rolfsgade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . Tlf. 75 13 66 77

Formanden

2.

Esbjerg, den

lere en ny adgangsvej til produktionsbygningerne, en ny adgangsvej til en gæsteparkeringsplads i gården ved administrationsbygningen og dels at kunne anlægge en oplagsplads nord for den eksisterende lagerhal. Af materialet fremgår endvidere, at der i forbindelse med anlægsarbejdet skal etableres en parkeringsplads og grønning på arealerne mellem Epoke og Vejenvej.

Sløjfningen af skeldiget kræver, at Fredningsnævnet meddeler A/S Alfred Thomsen Askov dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 fra fredningsbestemmelserne i Overfredningsnævnets kendelse af 15. december 1987 om fredning af skeldigerne mellem Vejen og Askov. Det hedder blandt andet i fredningsbestemmelserne:

§ 1 Fredningens formål.

Fredningen har til formål at opretholde de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der knytter sig til skeldigerne og bevoksningerne med stilkeg som karaktertræ, samt ved plejeforanstaltninger at skabe de bedst mulige levesteder for planter og dyr.

§ 2 Bevaring.

Digerne med bevoksninger skal bevares i deres nuværende tilstand, med mindre andet fremgår af de føl-

FREDNINGSNÆVNET

FOR
RIBE AMT

Rolfsgade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . Tlf. 75 13 66 77

Formanden

3.

Esbjerg, den

gende bestemmelser.

§ 3 Terrænændringer.

Det følger af § 2, at der ikke må foretages terrænændringer, herunder ved afgravning eller opfyldning. Fredningsnævnet skal dog efter anmodning give den nødvendige dispensation til etablering af gennemkørsel, hvis jorden på begge sider af et dige tilhører samme ejer eller er i samdrift, og hvis væsentlige landbrugsmæssige hensyn tilsiger mulighed for gennemkørsel.

§ 8 Dispensation.

En dispensation fra bestemmelserne i §§ 3 - 5 kan meddeles, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål.

I forbindelse med behandlingen af sagen har Fredningsnævnets medlemmer foretaget besigtigelse af den del af skeldiget, der er berørt af landskabskonsulent Keld Hansens ansøgning og nævnet har modtaget en udtalelse fra Natur- og Planafdelingen, Ribe Amt.

Landskabskonsulent Keld Hansen har blandt andet anført i sin ansøgning:

FREDNINGSNÆVNET

FOR
RIBE AMT

Rolfsgade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . Tlf. 75 13 66 77

Formanden

4.

Esbjerg, den

"Som grund for ansøgningen, skal det primært fremhæves, at fabriken har stort behov for ordnede parkeringsforhold og en mere hensigtsmæssigt placeret adgangsvej til fabriksarealet - så adgangsvej til administration og produktionsarealer holdes adskilte.

Ligeledes vil det være af stor betydning for en rationel håndtering af pladskrævende lagervarer, at der kan etableres en udendørs, indhegnet og afskærmet lagerplads (med mulighed for truckhåndtering af produkterne) i tilknytning til den eksisterende lagerhal. Pladsen måler ca. 12 x 33 m.

Af bilagene fremgår hvilken del af diget, der ønskes ryddet og hvilke træer der ønskes fældet.

Heldigvis er det den del af diget, der fremtræder mindst markant og er mindst præget af de gamle, smukke ege, man ser på de tilstødende skeldiger.

På den berørte digestrækning findes kun 3 gamle ege, hvoraf den ene er meget rådden og faldedefærdig, en anden en meget flot eg udfor administrationsbygningen, der ønskes bevaret - og endelig een i østenden af diget, der ønskes fældet.

Resten af bevoksningen på diget er en uskøn

FREDNINGSNÆVNET

FOR
RIBE AMT

Rolfsgade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . Tlf. 75 13 66 77

Formanden

5.

Esbjerg, den

blanding af grimme sitkagran, sammenvoksede kastanie og bøg, røn og unge eg samt en bøg, der klemmer den flotte eg.

Lagerhallens nordfacade vil kun kortvarigt blive blotlagt, hvis ansøgningen imødekommes, da parkeringspladsen opdeles af lave, tværgående diger beplantet med hassel. Langs adgangsvejen plantes eg og hvidtjørn og i vest og nord afsluttes pladsen med nye skeldiger beplantet med eg.

Der holdes tillige afstand til skeldiget i øst, så det også fremover vil fremstå markant i landskabet."

Ribe Amt, Natur- og Planafdelingen, har i skrivelsen af 30. juni 1994 til Fredningsnævnet anført blandt andet:

" I Natur- og Planafdelingen er der foretaget en samlet vurdering af sagen, hvor man er nået fremt til:

at P-pladsen og "grønningen" nærmest Vejenvej er udformet på en udmærket måde med passende hensyn til det nord/syd-gående fredede dige,

at amtet vil være sindet at meddele den fornødne § 4- dispensation til vejgennembruddet af det øst/vest-gående dige (10-15 m),
men

FREDNINGSNÆVNET

FOR
RIBE AMT

Rolfsgade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . Tlf. 75 13 66 77

Formanden

6.

Esbjerg, den

at man ikke finder det nødvendigt for projektets gennemførelse som helhed at sløjfe den resterende strækning af det øst/vest-gående dige (35 - 40 m), idet der da ikke længere vil være visuelt sammenhæng mellem det øst/vest-gående dige."

Af udskriften af Fredningsnævnets forhandlingsprotokol vedrørende nævnets besigtigelse, der fandt sted den 26. juli 1994, fremgår bl.a.:

"Mødt var:

For A/S Alfred Thomsen Askov, direktør Preben Jørgensen.

Landskabskonsulent Keld Hansen, Hørsholm.
For Ribe Amt, Natur- og Planafdelingen, topograf Jørgen Ellegaard, Ribe.

For Vejen kommune, afdelingsarkitekt Niels Fjord.

.....

Landskabskonsulent Keld Hansen forelagde sagen. Han oplyste,

at A/S Alfred Thomsen Askov ønsker at udvide administrationsbygningen og i forbindelse hermed at etablere ordnede parkeringsforhold samt en mere hensigtsmæssig adgangsvej til fabriksarealet, så tilkørselsforholdene til administrationsbygningen og produktionshallerne adskilles. I tilknytning til dette anlægsarbejde, ønsker sel-

FREDNINGSNÆVNET

FOR
RIBE AMT

Rolfsgade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . Tlf. 75 13 66 77

Formanden

7.

Esbjerg, den

skabet at etablere en udendørs, indhegnet og afskærmet lagerplads nord for den eksisterende lagerhal.

Landskabskonsulent Keld Hansen gennemgik på grundlag af de skitser, han har udarbejdet, projektet. Han oplyste, at parkeringspladsen skal anlægges på arealerne nord for det fredede skeldige, der forløber øst-vest. Vest og nord for parkeringspladsen skal der ifølge projektet anlægges et nyt skeldige, hvorpå der skal plantes egetrær. Parkeringspladsen skal opdeles af lave tværgående diger, beplantet med hasseltrær. Over parkeringspladsen skal der anlægges en ny vej i en slynge fra Askovvej til en runddel umiddelbart nord for skeldiget ud for administrationsbygningen. Langs adgangsvejen skal der ifølge projektet plantes egetrær og hvidtjørn. Da adgangsvejen skal lede trafikken ind i gården mellem administrationsbygningen og produktionshallerne, er det nødvendigt at gennemskære det fredede skeldige på dette sted. A/S Alfred Thomsen Askov ønsker skeldiget nord for lagerhallen sløjfet i forbindelse med etableringen af en indhegnet og afskærmet lagerplads nord for lagerhallen. I forbindelse med gennemførelsen af arbejdet skal en del af bevoksningen

FREDNINGSNÆVNET

FOR
RIBE AMT

Rolfsgade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . Tlf. 75 13 66 77

Formanden

8.

Esbjerg, den

på det øst-vest-gående skeldige fældes. Bevoksningen består af sitkagran, en kastanie, der er sammenvokset med et bøgetræ, rønnetræer, unge egetræer og en bøg, der klemmer et egetræ. Der er kun tre gamle egetræer på diget. Det ene af træerne er råddent og faldefærdigt, det andet træ, der skal bevares, er et flot træ ud for administrationsbygningen, og det tredje, et træ i digets østende. Dette træ skal fældes. Ved anlægget af parkeringspladsen skal den øvrige beplantning på skeldiget fældes. Gennemførelsen af anlægsarbejdet kræver, at Fredningsnævnet meddeler A/S Alfred Thomsen Askov dispensation fra bestemmelserne i Overfredningsnævnets afgørelse af 15. december 1987 om fredning af skeldigerne mellem Askov og Vejen.

Topograf Jørgen Ellegaard bemærkede, at det skeldige som A/S Alfred Thomsen Askov ønsker sløjfet for at kunne etablere adgangsvejen til virksomhedens produktionshaller og lagerpladsen er et side-dige i det kompleks af skeldiger, der findes mellem Vejen og Askov. Skeldigerne er beplantet med egetræer, der giver digerne karakter. Amtet har ingen indvendinger mod, at der meddeles A/S Alfred Thomsen Askov, dispensation til at etablere en gennemkørsel i diget mellem

FREDNINGSNÆVNET

FOR
RIBE AMT

Rolfsgade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . Tlf. 75 13 66 77

Formanden

9.

Esbjerg, den

administrationsbygningen og produktionshal-
lerne, men amtet nærer stor betænkelighed
ved den del af selskabets projekt, der inde-
bærer, at den østligste del af det øst-vest-
gående skeldige skal sløjfes for at give plads
til en afskærmet indhegning til oplagring af
maskiner. Det synsindtryk, beskueren får i dag,
vil blive brudt, hvis diget og egetræerne fjer-
nes. Hvis amtet havde været opmærksom på, at et
af egetræerne på diget var døende, havde amtets
forstafdeling iværksat plejeforanstaltninger.

Afdelingsarkitekt Fjord kunne tiltræde amtets indstilling.

Han tilføjede, at fredningsbestemmelserne for
skeldigerne er meget rigoristiske, og derfor
bør Fredningsnævnet alene meddele dispensation
til etablering af gennemkørslen i forbindelse
med forlægningen af adgangsvejen.

Direktør Preben Jørgensen bemærkede, at der principielt

intet er til hinder for, at A/S Alfred Ihmsen
Askov anlægger hele lagerpladsen nord for det
øst-vestgående skeldige og i forbindelse her-
med rejser et hegn mellem diget og pladsen for
at få den ønskede indhegning. Nævnet må imidler-
tid ikke se bort fra, at det synsmæssige ind-
tryk af virksomheden, set fra Askovvej, for-
bedres væsentligt, når projektet er gennemført,
og at det, nå den nye beplantning er vokset til

FREDNINGSNÆVNET
FOR
RIBE AMT

Rolfsgade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . Tlf. 75 13 66 77

Formanden

10.

Esbjerg, den

på parkeringspladsen, ikke er muligt at se skeldigerne nord for lagerhallen. Projektets intention er at skabe et synsindtryk, der modsvarer de gamle skeldiger og deres beplantning af egetrær."

Det er oplyst under sagens behandling, at A/S Alfred Ihmsen Askov ejer arealerne såvel nord for som syd for skeldigerne, der berøres af ansøgningen.

Det fremgår af Overfredningsnævnets kendelse af 15/12 - 1987, bl.a., at Naturfredningsrådet havde fremhævet, " at der til beskyttelsen af skeldigerne knytter sig naturvidenskabelige interesser både hvad angår planter og dyr. På længere sigt bør det derfor overvejes at indføre beskyttelseszoner langs med digerne. Der er imidlertid ikke hidtil konstateret skadevirkninger som følge af udnyttelsen af omliggende arealer. Rådet foreslår derfor, at spørgsmålet om eventuel oprettelse af beskyttelseszoner udskydes, indtil der inden for en periode af 3 år kan forventes at foreligge et fyldigere materiale om effektiviteten af beskyttelseszoner og om digernes biologiske tilstand."

Af kendelsen fremgår endvidere, at et flertal ikke fandt tilstrækkelig grund til at fastsætte bestemmelser for anvendelsen af arealer langs med digerne.

To medlemmer af Fredningsnævnet bemærker, at der i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 bør gives dispensation som ansøgt, herunder til sløjfning af en del

FREDNINGSNÆVNET
FOR
RIBE AMT

Rolfsgade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . Tlf. 75 13 66 77

Formanden

11.

Esbjerg, den

af det øst/vest gående dige, dog med retablering af digerne, hvor den nuværende indkørsel findes. Disse medlemmer finder, at den påtænkte parkeringsplads med diger og beplantninger vil give et synsindtryk, der kompenserer for det fjernede dige.

Formanden er af den opfattelse, at der alene bør gives en dispensation til at etablere gennemkørsler som forudsat i kendelsens § 3, hvorimod det skønnes betænkeligt - også af hensyn til konsekvenserne på andre lokaliteter, hvor arealer på begge sider af digerne tilhører samme ejer i området, at tillade større dele af et dige fjernet.

I overnesstemmelse med flertallets indstilling, meddeles der i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 dispensation til gennemførelse af projektet som ansøgt på betingelse af, at diget retableres, hvor den hidtidige gennemkørsel findes.

Nævnets afgørelse kan senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Vermundsgade 38 b, 2300 København Ø., af andrageren, Ribe Amt, primærkommunen, Danmarks Naturfredningsforening, Skov- og Naturstyrelsen, lokale foreninger og lignende, som har væsentlig interesse i afgørelsen, jfr. herved bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens kapitel 12.

Klage indgives til Fredningsnævnet, der videre-sender sagen til Naturklagenævnet.

FREDNINGSNÆVNET

FOR
RIBE AMT

Rolfsgade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . Tlf. 75 13 66 77

Formanden

Esbjerg, den

Projektet må derfor ikke påbegyndes inden
klagefristens udløb.

Såfremt en klage er indgivet, må nævnets
godkendelse ikke udnyttes, førend sagen er færdigbe-
handlet af Naturklagenævnet.

Denne godkendelse bortfalder, såfremt den
ikke er udnyttet inden 3 år.

P.n.v.

Tage Hansen

Skov- og Naturstyrelsen
8. kontor
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

26 JAN. 1998

REG. NR. 7753.00.

Fredningsnævnets afgørelse
i sagen
om gennembruddet af skeldiget
mellem Vejen og Askov i for-
bindelse med opførelsen af en
børneinstitution ved Peters-
mindevej i Vejen.

(J. Nr. 30/1997)

Vejen Kommune har udarbejdet et forslag til en lokalplan for et område ved Petersmindevej i Vejen, hvor kommunen påtænker at opføre en børneinstitution. Anlægsarbejdet berører et af de fredede skeldiger mellem Vejen og Askov, idet skeldiget skal gennembydes i forbindelse med et vejanlæg gennem børneinstitutionens område. Såfremt projektet skal gennemføres i overensstemmelse med lokalplanforslaget, skal Vejen Kommune have dispensation hertil.

Fredningsnævnet har behandlet sagen og har besluttet at meddele Vejen Kommune den ansøgte dispensation på de nedenfor nævnte vilkår.

Om sagens nærmere omstændigheder er oplyst følgende:

Ved en skrivelse af 26. marts 1980 rejste Danmarks Naturfredningsforening sagen om fredning af skeldigerne mellem Vejen og Askov; foreningen har blandt andet anført følgende i skrivelsen om fredningsforslagets omfang og baggrund:

" Sigtet med fredningsforslaget er at sikre mellem 8,0 og 8,5 km skeldige overvejende præget af egebevoksning, samt gennem pleje - og genplantningsbestemmelser at styrke disse digers betydning for det landskabsbillede, der kendetegner egnen....."

Skov- og Energiministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J. Nr. 30/1997-120/9-0013

Det fremgår endvidere af forslaget, at

" skeldigerne er beliggende på arealerne mellem Askov og Vejen. Rygraden i dette skeldigesystem strækker sig fra nordvest parallelt med jernbanen til et punkt midt mellem Askov og Vejen og derfra videre mod syd. Endvidere findes der en række kortere skeldiger, der tilsammen med hoveddiget danner en række smukke landskabsrum. De levende hegn på digerne er domineret af eg, men der findes tillige en række andre træer samt buske, ligesom hegnet et par steder falder sammen med skovbrynet i nogle mindre skovbevoksninger. Enkelte steder er skeldigernes forløb brudt, f. eks. af veje eller bevoksninger, og diger er simpelt hen forsvundet. Skeldigerne er tidligere forsøgt sikret, idet nogle er fredet ved tinglyst deklARATION. Disse trænger til en modernisering, idet blandt andet pleje - og genplantningsbestemmelserne er utilstrækkelige. Det er derfor ønsket, at dette fredningsforslag skal afløse tidligere tinglyste deklARATIONer, således at alle de beskrevne skeldiger bliver omfattet af de samme bestemmelser, til sikring og understregning af det karakteristiske landskabsbillede, som det opleves, når man nærmer sig området, og når man opholder sig i det ".

Fredningsnævnet traf afgørelse i sagen den 27. oktober 1986. Ved afgørelsen tog nævnet fredningspåstanden til følge og fastsatte en række fredningsbestemmelser for skeldigerne.

Fredningsnævnets afgørelse blev indbragt for Overfredningsnævnet, der traf afgørelse i sagen den 15. december 1987. Under Overfredningsnævnets behandling af sagen afgav Naturfredningsrådet en udtalelse, hvori rådet blandt andet har fremhævet (citat fra Overfredningsnævnets afgørelse):

" at der til beskyttelsen af skeldigerne knytter sig naturvidenskabelige interesser både hvad angår planter og dyr. På længere sigt bør det derfor overvejes at indføre beskyttelseszoner langs med digerne. Der er imidlertid ikke hidtil konstateret skadevirkninger som følge af udnyttelsen af omliggende arealer. Rådet foreslår derfor, at spørgsmålet om eventuel op-

rettelse af beskyttelseszoner udskydes, indtil der inden for en periode af 3 år kan forventes at foreligge et fyldigere materiale om effektiviteten af beskyttelseszoner og om digernes biologiske tilstand ".

I Overfredningsnævnets afgørelse hedder det blandt andet:

" Det tiltrædes, at de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der knytter sig til de diger, der er omfattet af Fredningsnævnets kendelse, sikres ved fredningsbestemmelser, der i det væsentlige har et indhold, som svarer til de af fredningsnævnet fastsatte bestemmelser....."

Overfredningsnævnet fastsatte herefter blandt andet følgende bestemmelser for de fredede skeldiger:

" § 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål at opretholde de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der knytter sig til skeldigerne og bevoksningerne med stilkeg som karaktertræ, samt ved plejeforanstaltninger at skabe de bedst mulige levesteder for planter og dyr.

§ 2. Bevaring.

Digerne med bevoksninger skal bevares i deres nuværende tilstand, med mindre andet fremgår af de følgende bestemmelser.

§ 3. Terrænændringer.

Det følger af § 2, at der ikke må foretages terrænændringer, herunder ved afgravning eller opfyldning. Fredningsnævnet skal dog efter anmodning give den nødvendige dispensation til etablering af gennemkørsel, hvis jord på begge sider af et dige tilhører samme ejer eller er i samdrift, og hvis væsentlige landbrugsmæssige hensyn tilsiger mulig-

hed for gennemkørsel.

§ 4. Bebyggelse m.v.

Bebyggelse på digerne, herunder opsætning af skure, tårne og boder, må ikke foretages. Der må ikke opsættes faste hegn, master eller skæmmende indretninger og der må ikke på digerne opstilles campingvogne, telte og lignende. Luftledninger må ikke føres gennem digernes bevoksninger. Der må ikke henkastes eller deponeres affald på digerne.

§ 5. Beplantning og brug af bekæmpelsesmidler.

Beplantning af digerne og fjernelse af eksisterende beplantning må alene foretages som led i digernes pleje og vedligeholdelse.

§ 6. Pleje og vedligeholdelse.

Til opfyldelse af fredningens formål kan der ske pleje og vedligeholdelse af digerne og deres bevoksning, herunder navnlig de gamle stilkege. Plejen og vedligeholdelsen, som sker i perioden fra 1. november til 1. marts, foretages af Ribe Amtskommune og udgifterne afholdes af Amtskommunen, medmindre ejerne ønsker selv at foretage plejen efter nærmere aftale med Amtskommunen.

Pleje - og vedligeholdelsesforanstaltningerne kan eksempelvis bestå i retablering af diger, udtynding og beskæring af bevoksninger samt eventuelt i rydninger og genplantninger. Bortryddede effekter tilhører ejeren, og denne skal - medmindre andet aftales - fjerne effekterne inden for en måned, efter at arbejdet er afsluttet.

Det er en betingelse for foretagelsen af en plejeforanstaltning, at denne er tiltrådt af ejeren eller godkendt af Fredningsnævnet.

.....

§ 8. Dispensation.

En dispensation fra bestemmelserne i §§ 3 - 5 kan meddeles, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål ".

Vejen Kommune fremsatte i 1997 forslag til lokalplan for et område syd for Vejen Gymnasium. Det fremgår af forslaget til lokalplanen, at det er formålet med planen at fastlægge områdets anvendelse til børnehave, fastlægge retningslinjer for børnehavens placering og udformning under hensyn til områdets landskabelige hovedtræk samt at fastlægge retningslinjer for placering af adgangsvej, parkeringspladser og stianlæg.

Det hedder blandt andet i lokalplanforslagets § 7:

" De eksisterende egehegn i området må ikke fjernes.

De eksisterende egehegn er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 15. december 1987 om fredning af skeldigerne mellem Vejen og Askov i Vejen Kommune, Ribe Amt.

Fredningen indebærer bl. a., at digerne med bevoksninger skal bevares i deres nuværende tilstand. Der må ikke foretages terrænændringer og bebyggelse på digerne.

.....

§ 9.

Tilladelse eller dispensation fra andre myndigheder.

.....

2. Lokalplanen kan ikke virkeliggøres før der er opnået dispensation fra Fredningsnævnet til gennembrydning af det fredede

egehegn mellem lokalplanområdets nordlige og sydlige del, som vist på kortbilaget....."

Af det kortbilag, der henvises til i forslaget til lokalplanen, fremgår, at der skal føres en vej eller sti gennem det øst - vest forløbende skeldige, der berøres af lokalplanen.

I en skrivelse af 18. september 1997 til fredningsnævnet har gårdejer Poul Junker, " Mejlund ", Vejen, blandt andet anført:

" I følge tilsendte lokalplan nr. 88 - 89 i Vejen Kommune, skal der bygges en børnehave på matr. nr. 30 g, 30 r og 16 a ved de gamle egeskeldiger på vores tidligere marker.

Vejen kommune søger Fredningsnævnet om at gennembryde digerne, hvilket vi er meget imod. For det første er digerne fredede, hvilket naturligvis skal overholdes. For det andet, er disse diger særdeles karakteristiske for denne egn, og for det tredje har vores familie altid værnet om dem, og min oldefar har plantet dem.

Ifølge planen skal der laves en vej igennem digerne - Vi mener, det vil være muligt, at ændre nogle meter ved vejforløbet mod øst, der står der nogle elmetræer, som alligevel snart vil gå til...."

I en skrivelse af 7. oktober 1997 til fredningsnævnet, har Ribe Amt, Natur - og Planafdelingen, blandt andet anført:

" På vedlagte kopi af " fredningskortet " (mærket bilag 2) til Overfredningsnævnets kendelse af 15. december 1987, er de af lokalplanen berørte fredede diger udpeget med en grøn farvebræmme. På kopi af detailplanen til lokalplanen (bilag 3) er indgrebet i det sydligst beliggende dige angivet, ligeledes med en grøn farvebræmme. - Det nordligst beliggende dige, der afgrænser lokalplanområdet, er kun indirekte berørt af planen (ingen gennembrydning/sløjfning).

Umiddelbart er det afdelingens opfattelse, at indgrebet i det sydligst beliggende dige i planområdet kan minimeres uden at funktionerne og sammenhængen i området af den grund " falder fra hinanden ". Dette kan ske ved at " hullet " til vejgennembruddet reduceres og at den østligste del af diget bevares i fuldt omfang (helt ud til volden, der er vist på planen). Stedet for digegennembruddet bør nøje vurderes i relation til bevoksningen på diget, således at man undgår at fælde store og sunde egetræer....."

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Foranlediget af henvendelsen fra gårdejer Poul Junker afholdt fredningsnævnet møde i sagen den 14. november 1997.

I fredningsnævnets forhandlingsprotokol er følgende anført om mødet:

" Mødt var:

For Vejen Kommune, arkitekt Niels Fjord, Vejen.

For Ribe Amt, topograf Jørgen Ellegaard, Ribe.

Poul Junker, Mejlund, Vejen.

For Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite, Yrsa Junker, Vejen.

Arkitekt Anders Tyrstrup, Århus.

Fredningsnævnets formand konstaterede, at der er sket behørig indkaldelse til nævnets møde i dag og redegjorde nærmere for baggrunden for mødet.

Arkitekt Niels Fjord oplyste, at Vejen kommune har udarbejdet et forslag til lokalplan for et område ved Petersmindevej, hvorved et nærmere fastlagt areal overføres fra landzone til byzone med henblik på opførelse af en børneinstitution på lokalplanområdet. Børneinstitutionen, der skal være en såkaldt naturbørnehave, skal bestå af gruppehuse og et fælleshus med friarealer mellem de enkelte huse i bebyggelsen. Bebyggelsen af området påtænkes foretaget etapevis. Første etape omfatter fælleshuset og 3 gruppehuse; de to følgende etaper omfatter

opførelsen af ialt 2 gruppehuse. Gennem lokalplanområdet går fra øst mod vest et af de fredede skeldiger mellem Vejen og Askov. Ifølge projektet skal skeldiget gennemskæres af en vej, der skal anlægges gennem institutionens område. I forbindelse med anlægsarbejdet skal der etableres nye diger gennem området. Der er ved projekteringen af børneinstitutionen taget videst muligt hensyn til forholdene på stedet. Gennemførelsen af projektet kræver imidlertid, at fredningsnævnet meddeler dispensation hertil, idet projektet berører de fredede skeldiger.

Arkitekt Anders Tyrstrup oplyste, at han har udarbejdet projektet til børneinstitutionen. Den projekterede vej, der skal gennemskære skeldiget, bliver 2,80 meter bred. Det betyder, at digegennembruddet ligeledes får en bredde på 2,80 meter.

Poul Junker oplyste, at det østligste stykke af diget ikke er et oprindeligt dige. Såfremt den projekterede vej forlægges nogle få meter mod øst, er det ikke nødvendigt at gennemskære eller gribe ind i det egentlige eller oprindelige skeldige. På den østligste del af diget er der to elmetræer, som er ramt af elmesyge; de skal derfor fældes. Disse træer er ellers ikke karakteristiske for beplantningen på skeldigerne. De to asketræer, som står i den østligste ende af diget, kan bevares og indgå i en eventuel beplantning af diget på denne strækning. Såfremt kommunen følger hans forslag, er det muligt at gennemføre projektet uden at gribe ind i det gamle fredede skeldige og dets beplantning.

Arkitekt Niels Fjord bekræftede, at den østligste del af det dige, som berøres af projektet, ikke er et oprindeligt skeldige; denne forlængelse af diget er sket senere.

Topograf Jørgen Ellegaard oplyste, at amtet finder, at forslaget til lokalplanen for området og det forelagte projekt er et gennemarbejdet oplæg med en god grundidé. Det er imidlertid amtets opfattelse, at det gamle skeldige bør berøres mindst muligt af projektet; dette kan opnåes, såfremt den projekterede vej forlægges mod øst og digegennembruddet begrænses mest muligt. I forbindelse med anlægsarbejdet bør skeldiget retableres, og ny beplantning finde sted, således at harmonien i området bevares mest muligt. Dette kan blandt andet ske ved, at egetræer fra beplantningen syd for gymnasiets grund flyttes ned på skeldiget.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse af det areal, som er omfattet af forslaget til lokalplan nr. 89.

Der var enighed om, at amtet - inden fredningsnævnet træffer sin afgørelse - skal vurdere, hvorvidt den østligste del af diget kan renoveres ved at bevare en del af den eksisterende beplantning og flytte en del af egetræerne fra arealet syd for gymnasiet til denne del af diget.

Fredningsnævnets formand sluttede forhandlingerne og bemærkede, at nævnet vil træffe afgørelse, når amtets vurdering af muligheden for renovering af den østligste del af diget foreligger....."

Foranlediget af det, der blev drøftet under fredningsnævnets besigtigelse af det område, der er omfattet af lokalplanen, foretog amtets sagkyndige vurdering af det skeldige, forslaget til lokalplanen vedrører. I en skrivelse af 24. november 1997 har amtet herefter oplyst følgende:

" Ved Fredningsnævnets møde den 14. november 1997 blev ovennævnte sag behandlet, idet lokalplanområdet rummer nogle af de mellem Askov og Vejen fredede diger. Ved mødet blev det blandt andet drøftet, om kommunen og amtet i fællesskab kunne " renovere " en digestrækning på ca. 75 m i området. Formålet hermed skulle være, at man ad åre kunne få et dige, der kvalitetsmæssigt svarer til de øvrige fredede diger i området mellem Askov og Vejen.

For en ordens skyld skal det hermed meddeles, at den løsning, der blev skitseret ved nævnsmødet, nu er tiltrådt her i forvaltningen. Amtet kan således påtage sig følgende arbejde:

1. Skovtekniker Erik Westergaard foretager en vurdering af, hvorvidt de 2 gamle asketræer i " diget " skal blive stående, eller om de bør fældes nu - en helhedsvurdering, der dels vil gå på, hvor lange træerne i givet fald kan blive stående endnu og dels de visuelle forhold (kombinationen af gamle og nye træer).

2. Westergaard vil endvidere vurdere, om egetræerne på " trekant " syd for gymnasiet ved cykelstien er egnede til flytning og anvendelse til digerenoveringen.

3. Amtets markfolk fælder de 2 sygdomsramte elmetræer i " diget ".

4. Endvidere vil amtets markfolk sørge for, at de resterende buske og mindre træer (overvejende hvidtjørn) i " diget " ryddes.

På den baggrund vil amtet tillade sig at gå ud fra - som ligeledes skitseret ved nævnsmødet - at kommunen forestår flytningen af de unge egetræer fra " trekanten " til det fredede " dige ". I det tilfælde at det ikke er muligt at flytte egetræerne fra " trekanten ", går amtet ligeledes ud fra, at kommunen vil bekoste indkøbet af et passende antal egetræer....."

Fredningsnævnets afgørelse:

Det er formålet med fredningen at bevare de karakteristiske skeldiger mellem Vejen og Askov. Fredningen er speciel, idet kun digerne med tilhørende beplantning er fredet. I betragtning af at vejgennemføringen kan forlægges mod øst, således at gennembruddet af skeldiget sker på et sted, hvor der ikke er tale om et indgreb i det oprindelige dige, og hvor indgrebet heller ikke griber ind i den på diget oprindelige beplantning af stilkege, meddeler fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelsesloven § 50 Vejen kommune dispensation fra Overfredningsnævnets afgørelse om fredning af skeldigerne mellem Vejen og Askov til i forbindelse med opførelsen af en børneinstitution ved Petersmindevej at foretage et digegennembrud af skeldiget, dog på vilkår

at vejen, der gennemskærer diget, ikke får en større bredde end 2,80 meter,

at vejen i forhold til projektet forlægges mod øst, således at gennembruddet af diget sker udenfor det oprindelige skeldige og den dertil hørende beplantning af stilkege,

at Ribe amt og Vejen kommune drager omsorg for, at de to sygdomsramte elmetræer på den østligste del af diget fældes, og

at den østligste del af diget renoveres efter nærmere aftale mellem amtet og kommunen, således som dette er beskrevet i amtets skrivelse af 24. november 1997 til fredningsnævnet.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, af andrageren, Vejen Kommune, Ribe Amtskommune, Danmarks Naturfredningsforening, Skov - og Naturstyrelsen, lokale foreninger og andre, som har væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Projektet må derfor ikke påbegyndes inden klagefristens udløb.

Såfremt en klage er indgivet, må nævnets dispensation ikke udnyttes, førend afgørelsen er færdigbehandlet og stadfæstet af Naturklagenævnet.

Denne dispensationsansøgning bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

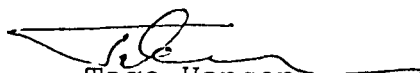
Fredningsnævnet for Ribe Amts fredningskreds,
Esbjerg, den 23. januar 1998.

Skov- og Naturstyrelsen

8. kontor

Haraldsgade 53

2100 København Ø.

Tage Hansen,
formand.

12 AUG. 1998

Fredningsnævnet afgørelse
i sagen om gennembrydning
af et fredet skeldige mellem
ejendommene matr. nr.
4 d Askov by, Malt og
matr. nr. 1 r Vejen by,
Vejen.

(J. nr. 16/1998)

Med en skrivelse af 7. april 1998 fremsendte Ribe Amt, Plan - og landskabsafdelingen, en ansøgning fra landinspektørfirmaet TOB - teknik, Vejen, på vegne Martin Lund Madsen, Vejen, om dispensation til at gennembryde et skeldige på Lund Madsens landbrugsejendom matr. nr. 4 d Askov by, Malt, og matr. nr. 1 r Vejen by, Vejen. Gennembrydningen af skeldiget kræver, at fredningsnævnet meddeler dispensation hertil, fordi skeldiget er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 15. december 1986, hvorved skeldigerne mellem Vejen og Askov blev fredet.

Fredningsnævnet har behandlet sagen og har besluttet at imødekomme Lund Madsens dispensationsansøgning.

Om sagens nærmere omstændigheder er oplyst følgende:

Ved en skrivelse af 26. marts 1980 rejste Danmarks Naturfredningsforening fredningssag vedrørende en del af skeldigerne mellem Askov og Vejen. Ifølge forslaget skulle fredningen af digerne "sikre mellem 8 og 8,5 km skeldige overvejende præget af egebevoksning, samt gennem blandt andet pleje - og genplantningsbestemmelser at styrke disse digers betydning for det landskabsbillede, der kendetegner egnen ".

Fredningsnævnet for Ribe Amt gennemførte ved kendelse, afsagt den 27. oktober 1986, fredning af de skeldiger, fredningsforslaget omfattede. I forbindelse med sagens afgørelse tog fredningsnævnet stilling til en række erstatningskrav, de berørte lodsejere havde

1211/9-0013

rejst i anledning af sagen. Det hedder blandt andet i fredningsnævnets kendelse, at det er formålet med fredningen at bevare skeldigerne " i deres nuværende udseende og tilstand samt at sikre gode levesteder for planter og dyr ".

Fredningsnævnet fastsatte blandt andet følgende fredningsbestemmelser for de diger, der var omfattet af fredningen:

" § 1. Fredningens formål.

Fredningen har primært til formål at bevare skeldigerne med træbevoksning i deres nuværende udseende og tilstand, samt at sikre gode levesteder for planter og dyr.

.....

§ 3. Benyttelse m. v.

Digerne må ikke yderligere beplantes eller ryddes.....Langs de fredede diger er ændringer i terrænet eller af terrænformerne, herunder opfyldning og planering, ikke tilladt....."

Fredningsnævnets afgørelse vedrørende fredningens gennemførelse og indhold blev ikke påklaget til Overfredningsnævnet, men 4 lodsejere indbragte spørgsmålet om erstatningsfastsættelsen for Overfredningsnævnet.

Det fremgår af Overfredningsnævnets kendelse, der blev afsagt den 15. december 1987, at den overvejende del af de diger, som er omfattet af fredningsnævnets kendelse, ligger i landzone og er omgivet af åbne landbrugsarealer.

Det fremgår endvidere af kendelsen, at Ribe Amtskommune i forbindelse med Overfredningsnævnets behandling af sagen har udtalt, at " der på enkelte steder " bør " gives mulighed for at landbrugsmaskiner kan køre igennem digerne ".

Det hedder i Overfredningsnævnets kendelse:

" Det tiltrædes, at de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der knytter sig til de diger, der er omfattet af Fredningsnævnets kendelse, sikres ved fredningsbestemmelser, der i det væsentlige har et indhold, som svarer til de af Fredningsnævnet fastsatte bestemmelser.....

Realiteten i de øvrige fredningsbestemmelser tiltrædes enstemmigt med tilføjelse af, at terrænændringer ikke må foretages. Fredningsnævnet skal dog kunne meddele dispensation til, at der etableres gennemkørsel i et dige, hvis væsentlige landbrugshensyn taler herfor....."

Overfredningsnævnet fastsatte herefter blandt andet følgende fredningsbestemmelse for skeldigerne:

".....

§ 2. Bevaring.

Digerne med bevoksning skal bevares i deres nuværende tilstand, med mindre andet fremgår af de følgende fredningsbestemmelser.

§ 3. Terrænændringer.

Det følger af § 2, at der ikke må foretages terrænændringer, herunder ved afgravning eller opfyldning. Fredningsnævnet skal dog efter anmodning give den nødvendige dispensation til etablering af gennemkørsel, hvis jorden på begge sider af et dige tilhører samme ejer eller er i samdrift, og hvis væsentlige landbrugsmæssige hensyn tilsiger mulighed for gennemkørsel....."

I en skrivelse af 18. februar 1998 ansøgte Landinspektørfirmaet TOB - Teknik, Vejen, på vegne gårdejer Martin Lund Madsen, Vejen, Ribe Amt, om dispensation til at etablere en passage gennem det

fredede skeldige mellem ejendommene delnummer 1 af matr. nr. 10 d Vejen by, Vejen, og delnummer 2 af matr. nr. 6 c Askov by, Malt. Det fremgår af skrivelsen, at passagen sker " ad en eksisterende udkørsel " til en private fællesvej.

Den 7. april 1998 fremsendte Ribe Amt, Plan - og landskabsafdelingen, Marin Lund Madsens dispensationsansøgning til fredningsnævnet. Det hedder i skrivelsen blandt andet:

".....

Ansøgeren har i forbindelse med jordkøb (matr. nr. 10 d Vejen By, Vejen) erhvervet jord på begge sider af diget. Han forpagter tillige matr. nr. 1 r sm.st., der ejes af Vejen Kommune. Adgangen til matr. nr. 10 d har tidligere gået gennem Vejen by, men kommunen samt menighedsrådet, der ejer skoven, (matr. nr. 1 a sm.st.) har begge tilkendegivet, at der kan tinglyses vejret til matr. nr. 10 d over deres jord.

Amtet har besigtiget digerne sammen med ejeren i forbindelse med ansøgning om dispensation til at gennembryde et andet dige på ejendommen. Ved besigtigelsen aftaltes det, at ændre ansøgningen, idet ejeren ønsker et ca. 5 meter bredt gennembrud af skeldiget mellem matr. nr. 4 d Askov by, Malt og 1 r Vejen by, Vejen. Gennembruddet ønskes et sted, hvor afstanden mellem de nærmeste egetræer er ca. 15 meter. Det fremgår af landinspektørfirmaet ansøgte var en udvidelse af et allerede eksisterende gennembrud, som markeret i ansøgningen.

Med de ønskede gennembrud kan der ske en mere rationel kørsel indenfor ejendommen. Der eksisterer to smalle gamle brud på diget i den østlige ende. Såfremt ejeren skal benytte et af disse, vil det kræve en udvidelse af gennembrydningen. Det vil samtidig kræve, at der anlægges veje på begge sider af diget på en længere strækning og give over 1 km ekstra pr. tur i forbindelse med markarbejde på matr. nr. 1 r.

Ribe Amt skal anbefale, at der meddeles dispensation til det

ønskede gennembrud, med vilkår om at de gamle brud lukkes. Amtet har meddelt ejeren at man er sindet at give dispensation i henhold til naturbeskyttelsesloven, såfremt fredningsnævnet meddeler dispensation fra fredningen..... ".

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har i forbindelse med behandlingen af sagen indhentet en udtalelse fra Danmarks Naturfredningsforening. I en skrivelse af 8. juni 1998 har naturfredningsforeningen meddelt, at foreningen kan anbefale, at der meddeles Lund Madsen dispensation til digegennembruddet på vilkår, at de gamle gennembrud lukkes.

Fredningsnævnets afgørelse:

Efter de oplysninger, der er forelagt, lægger nævnet til grund, at arealerne på begge sider af det skeldige, sagen vedrører, er landbrugsarealer, der enten ejes af Martin Lund Madsen eller er i samdrift, således at betingelserne i fredningsbestemmelsernes § 3 for at meddele dispensation til det ansøgte er til stede. Som følge af det anførte og under henvisning til anbefalingerne fra Danmarks Naturfredningsforening og Ribe Amt meddeler fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 herefter Martin Lund Madsen den ansøgte dispensation til at etablere et 5 meter bredt gennembrud af skeldiget mellem matr. nr. 4 d Askov by og 1 r Vejen By, på vilkår

at gennembruddet udføres således som projektet fremgår af det fremsendte materiale,

og

at de gamle gennembrud af diget lukkes samtidig med etableringen af det nye gennembrud.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt

de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Fredriksborggade 15, 1360 København K, af andrageren, Ribe Amtskommune, Vejen kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Skov - og naturstyrelsen, lokale foreninger og andre, som har væsentlig interesse i afgørelsen.

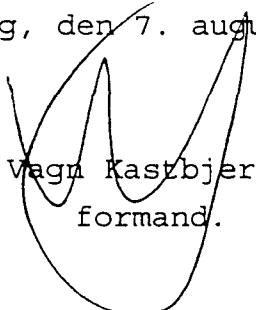
Klage indsendes til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Såfremt en klage er indgivet, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Naturklagenævnet.

Projektet må derfor ikke påbegyndes inden klagefristens udløb.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Fredningsnævnet for Ribe Amt,
Esbjerg, den 7. august 1998.

Vagn Kastbjerg,
formand.

PHA

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: biran@domstol.dk

Fredningsnævnets sagsnummer: 30/2013: Ansøgning om tilladelse til at foretage et gennembrud af et fredet skeldige mellem ejendommene matr. nr. 4 d Askov by, Malt, og matr. nr. 7 h Vejen by, Vejen.

Vejen Kommune har med brev af 27. juni 2013 ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til i forbindelse med anlæg af en forbindelsesvej mellem Askov og motorvej E20 at fjerne en ca. 15 meter lang strækning af et skeldige mellem ejendommene matr. nr. 4 d Askov by, Malt, og matr. nr. 7 h Vejen by, Vejen, samt at fælde nogle fredede stilkege, der står på diget.

Diget og stilkegene er fredede ved Overfredningsnævnets afgørelse, truffet den 15. december 1987 om fredning af skeldigerne mellem Vejen og Askov. Det er formålet med fredningen at opretholde blandt andet de landskabelige værdier, som knytter sig til skeldigerne og bevoksningen med stilkege som karaktertræ. Digerne skal som følge heraf bevares.

Gennembruddet af skeldiget og fjernelsen af stilkegene kræver derfor, at fredningsnævnet meddeler dispensation hertil.

Fredningsnævnet har besluttet at behandle sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets formand har efter høring besluttet at meddele Vejen Kommune dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, til fjernelsen af ca. 15 meter af skeldiget mellem ejendommene matr. nr. 4 d Askov by, Malt, og matr. nr. 7 h Vejen by, Vejen, på de vilkår, der fremgår under afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse."

Sagens baggrund:

Overfredningsnævnet traf den 15. december 1987 afgørelse om fredning af skeldigerne mellem Vejen og Askov. De fredede skeldiger har en samlet længde på ca. 4,7 km. Det fremgår af Overfredningsnævnets afgørelse blandt andet, at den overvejende del af digerne ligger i landzone og er omgivet af åbne landbrugsarealer. Overfredningsnævnet har i afgørelsen fastsat blandt andet følgende fredningsbestemmelser for skeldigerne og stilkegene, der vokser på digerne:

"...

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål at opretholde de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der knytter sig til skeldigerne og bevoksningerne med stilkege som karaktertræ, samt ved plejeforanstaltninger at skabe de bedst mulige levesteder for planter og dyr.

§ 2. Bevaring.

Digerne med bevoksning skal bevares i deres nuværende tilstand, medmindre andet fremgår af de følgende bestemmelser.

§ 3. Terrænændringer.

Det følger af § 2, at der ikke må foretages terrænændringer, herunder ved afgravning eller opfyldning. Fredningsnævnet skal dog efter anmodning give den nødvendige dispensation til etablering af en gennemkørsel, hvis jorden på begge sider af et dige tilhører samme ejer eller er i samdrift, og hvis væsentlige landbrugsmæssige hensyn tilsiger mulighed for gennemkørsel.

...

§ 5. Beplantning og brug af bekæmpelsesmidler.

Beplantning af digerne og fjernelse af eksisterende beplantning må alene foretages som led i digernes pleje og vedligeholdelse..."

Vejen Kommune har i brevet af 27. juni 2013 ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til at gennembryde skeldiget mellem ejendommene matr. nr. 4 d Askov by, Malt, og matr. nr. 7 h Vejen by, Vejen, i forbindelse med anlæg af en forbindelsesvej fra motorvej E20 til Askov.

Vejen Kommune har anført i brevet blandt andet:

"...

I forbindelse med elektrificering af jernbanestrækningen ved Vejen skal en jernbanebro fjernes og erstattes af en vej, der mere hensigtsmæssigt krydser fra motorvej E20, gennem industrikvarteret og til Askov.

Hovedformålet med den nye forbindelsesvej er at skabe en bedre og mere direkte forbindelse mellem Askov og motorvej E20 samt at reducere trafikbelastningen inde i Askov og ud til Boulevarden i Vejen.

Etableringen af vejen vil kræve at et stykke dige på ca. 15 m fjernes.

Diget er beliggende mellem matr. nr. 4d Askov By, Malt og 7h Vejen By, Vejen. Se kort i vedlagte projektbeskrivelse.

Både digerne og egetræer er fedede jf. Overfredningsnævnets afgørelse af 15. december 1987 om fredning af skeldiger mellem Vejen og Askov i Vejen Kommune, Ribe Amt (sag nr. 2694/86).

Fredningen har til formål at opretholde de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der knytter sig til skeldigerne og bevoksningerne med stilkeg som karaktertræ, samt ved plejeforanstaltninger at skabe de bedst mulige levesteder for planter og dyr.

...

Til nævnets orientering er den nordlige del af området i Kommuneplan for Trekantområdet (2009-2021) udpeget til skovrejsningsområde.

Vejen Kommune skal behandle sagen i forhold til museumslovens bestemmelser om beskyttede sten- og jorddiger (§ 29 a) og er sindet at meddele dispensation, da der er tale om etablering af en vej med samfundsmæssig interesse.

Vurdering i forhold til Natura 2000 og Bilag IV- arter

Området ligger ca. 1600 m syd for Natura 2000- område nr. 86, Vejen Mose. På grund af projektets karakter vurderes det ikke at påvirke nogle af de arter eller naturtyper, der ligger til grund for udpegningen.

Ifølge en rapport fra Danmarks Miljøundersøgelser, og kommunens øvrige viden, findes der inden for et kvadrat på 10x10 km følgende bilag IV-arter: vandflagermus, sydflagermus, troldflagermus, pipistrelflagermus, odder, markfirben, stor vand-salamander, spidssnudet frø og grøn mosaikguldsmed.

I den Miljøredegørelse, som Banedanmark har udarbejdet er lokaliteter omkring Estrupvej ved Vejen blevet undersøgt og der er beskrevet en stor aktivitet af flagermus. 4 arter blev fundet her (Myotis sp., pipistrel-, syd- og brunflagermus)

Af disse arter, er det hyppigt, at brunflagermus, pipistrelflagermus og myotis sp. benytter hule træer til opholdssteder sommer og vinter. Sydflagermus holder til i bygninger. At der fældes træer på en ca. 13 m lang strækning vil givet vis betyde, at nogle opholdssteder vil forsvinde. Desuden vil der ske et brud på den ledelinje flagermusene bruger til at navigere efter. Som afværgeforanstaltning kunne man opsætte flagermuskasser for at bibeholde opholdssteder for flagermusene i området og for at styrke ledelinjen kunne man etablere levende hegn i forlængelse af de fredede skeldiger. Med disse tiltag vurderes det, at den økologiske funktionalitet for flagermusene vil kunne opretholdes.

Vejen Kommune indstiller til fredningsnævnet, at der dispenseres til etableringen af gennembruddet på vilkår af,

- At der etableres mindst 5 flagermuskasser nær åbningen til vejen for at bibeholde opholdssteder for flagermusene i området.
- At enderne af digerne ud mod vejen formes omhyggeligt og overfladen klappes til.
- At hul i det efterfølgende læhegn tilplantes med egetræer (stilk-eg) og sikres ved tinglysning for at styrke ledelinjen for flagermus (Se illustration i bilag 1)..."

Brevet er vedhæftet følgende kortbilag, der viser, hvor digegennembruddet skal foretages, og hvor der skal ske nyplantning for at styrke ledelinjen for flagermus:

Skitse over sikring af ledelinje

Ansøgningen fra Vejen Kommune er vedlagt følgende projektbeskrivelse for anlæg af en ny vej fra Industrivej Vest til Estrupskov, Askov:

”Orientering:

I medfør af lov nr. 609 om elektrificering af jernbanen af 12. juni 2013 skal strækningen fra Esbjerg til Lunderskov elektrificeres og de eksisterende vej bærende broer over jernbanen skal nedlægges og erstattes af nye og højere broer. I Vejen Kommune berører elektrificeringsprojektet i alt 6 broer, 4 vej bærende broer, en ikke anvendt privat bro og en stibro.

Banedanmark har i perioden fra 1. marts til 28. april 2013 sendt forslag til miljø-redegørelse for elektrificeringsprojektet i offentlig høring med tilhørende fagnotater.

Byrådet i Vejen Kommune har på mødet den 7. maj 2012 besluttet, at der skal etableres en ny bro ved Industrivej Vest samt en ny vejføring for Estrupvej til Industrivej Vest i Vejen. Projektet gennemføres i samarbejde med Banedanmark samtidigt med elektrificeringsprojektet. Banedanmark står som overordnet bygherre for hele projektet.

Den nye vej skal erstatte den nuværende vejforbindelse mellem Esbjergvej og Askov og den nuværende bro over banen nedlægges.

Projektets hovedformål

Hovedformålet med den nye forbindelsesvej er at skabe en bedre og mere direkte forbindelse mellem Askov og motorvej E20 samt at reducere trafikbelastningen inde i Askov og ud til Boulevarden i Vejen.

I kraft af at den nye bro forventes at skulle stå der de næste 80 – 100 år har Vejen Kommune vurderet på en mere hensigtsmæssig placering set i forhold til den fremtidige byudvikling omkring Askov og Vejen. Herunder er der vurderet på en bedre og mere direkte forbindelse mellem Askov og motorvej E20 samt en minimering af trafikken inde i Askov og ud til Boulevarden.

Det er endvidere Vejen Kommunes hensigt at skabe bedre og sikre faciliteter for de bløde trafikanter i form af cyklistfaciliteter langs den nye forbindelsesvej mellem Estrupvej og Industrivej Vest.

Den valgte vejføring er placeret med henblik på at videreføre vejen rundt om Askov og ned til Kongeåvej jf. nedenstående kort. Derved vil det skabe en forbindelse rundt om Askov/Vejens vestlige side som vil aflaste den nord/syd gående trafik både lokalt og regionalt.

Årsdøgns trafikken på Estrupvej er i dag på ca. 670 enheder, hvoraf tunge køretøjer udgør ca. 14 %. Trafikberegninger viser, at en ny linjeføring for Estrupvej til Industrivej Vest vil aflaste veje i Askov og Vejen væsentligt i kraft med udbygningen af boligområderne i Vejen Syd og erhvervsområderne i nord for Askov by.

Projektbeskrivelse

Forbindelsesvejen mellem Industrivej Vest og Estrupvej har en samlet længde på i alt ca. 1.200 meter.

Vejen udføres i en samlet bredde på 13 m med følgende opdeling af tværsnit:

- 2 x 3,5 m kørespor
- 2 x 1,5 m cykelbane

- 2 x 1,5 m rabat

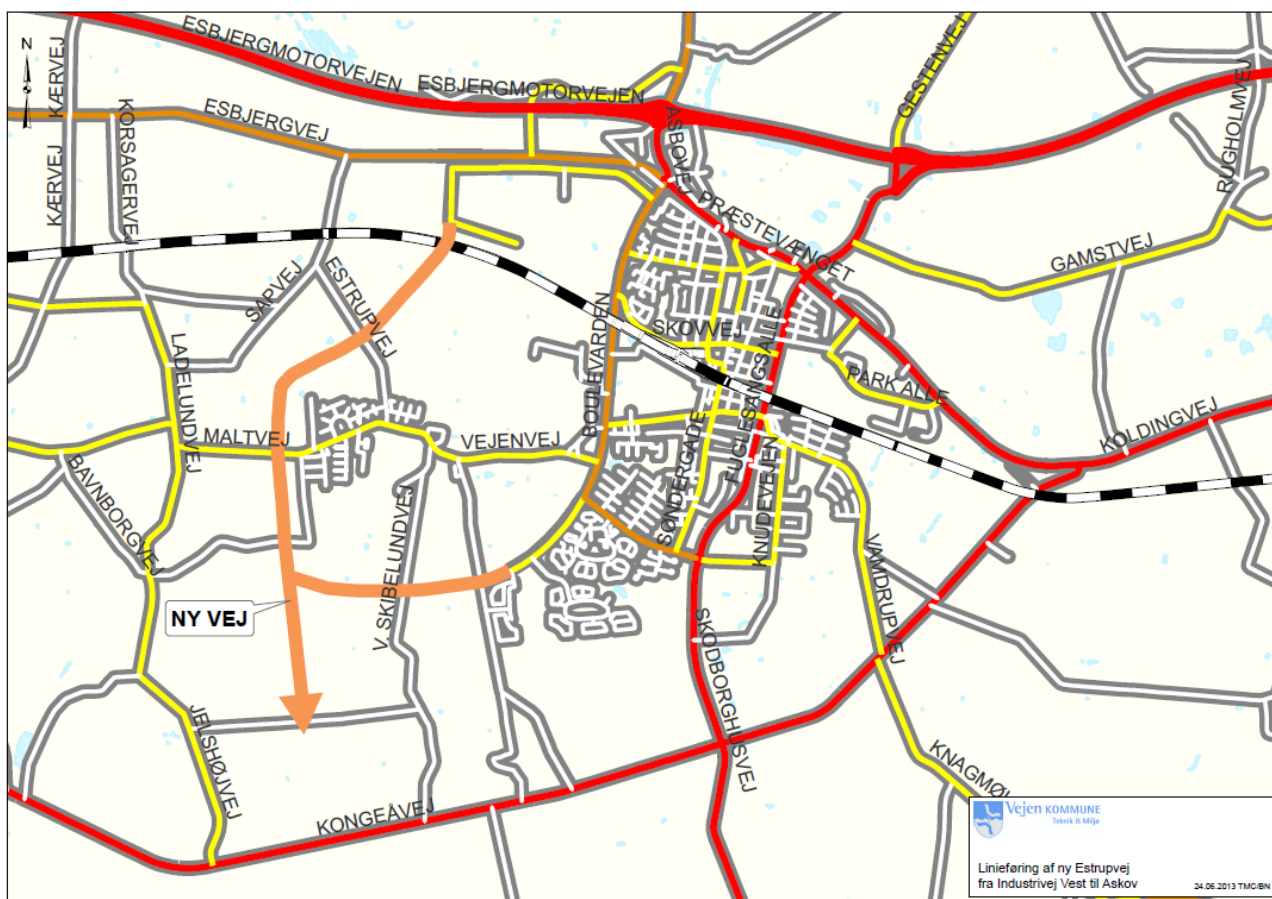
Vejen forløber fra Industrivej Vest i områdets sydvestlige hjørne og tilsluttes til den eksisterende Estrupvej umiddelbart nord for overkørslen til Estrupvej nr. 17.

Tidsplan

Projektet skal gennemføres samtidigt med Banedanmarks elektrificeringsprojekt, efter nedenstående tidsplan.

Forud for selve ekspropriationen skal der gennemføres besigtigelsesforretninger på stedet af kommissarius. Den 1. oktober 2013 er skæringsdato for besigtigelsesmaterialet til kommissarius.

Detailprojektering	Igangværende
Ekspropriation	Nov-dec 2013
Udbud	1. april – 1. juli 2014
Udførelse	I løbet af 2014..."

Overordnet princip for videreførelse af omfartsvej rundt i Askov

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnet har ved brev af 4. juli 2013 anmodet Vejen Kommune, Naturstyrelsen, København, Naturstyrelsen Trekantsområdet, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk Forening og Friluftsrådet om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med svarfrist senest den 8. august 2013.

Der er ikke ved svarfristens udløb rejst indsigelser mod projektet.

Fredningsnævnets afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Fredningsnævnet kan kun meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis projektet ikke indebærer forringelse af naturtyperne og levestederne for de arter eller betydelige forstyrrelser af de arter, som området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Det er formålet med fredningen af skeldigerne mellem Askov og Vejen at opretholde de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der knytter sig til skeldigerne og bevoksningerne med stilkeg som karaktertræ.

Fredningsbestemmelserne indeholder derfor forbud mod terrænændringer og bestemmelser om, at beplantning af digerne og fjernelse af den eksisterende beplantning alene må foretages som led i digernes pleje og vedligeholdelse.

Vejen Kommune ansøger om tilladelse til at fjerne ca. 15 meter af skeldiget mellem ejendommene matr. nr. 4 d Askov by, Malt, og matr. nr. 7 h Vejen by, Vejen, samt at fjerne beplantningen på diget i forbindelse med anlæg af en forbindelsesvej fra Askov til Motorvej E20. Anlægsarbejdet skal ses i sammenhæng med elektrificering af banestrækningen mellem Lunderskov og Esbjerg.

Skeldiget, der skal gennembrydes, ligger ca. 1.600 meter syd for Natura 2000- område nr. 86 Vejen Mose.

Det fremgår af Vejen Kommunes brev, at der ifølge en rapport fra Danmarks Miljøundersøgelse og kommunens øvrige viden findes vandflagermus, sydflagermus, troldflagermus, pipistrelflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og grøn mosaikguldsmed, der er bilag IV-arter, inden for et kvadrat på 10x10 km, og at der på lokaliteter omkring Estrupvej er beskrevet en stor aktivitet af flagermus.

Vejen Kommune har i ansøgningen oplyst, at den ledelinje, som flagermus navigerer efter, givetvis vil blive brudt, såfremt der fældes træer på en ca. 15 meter lang digestrækning, ligesom nogle af flagermusenes opholdssteder vil forsvinde. Vejen Kommune foreslår derfor, at der som afværgeforanstaltninger kan opsættes flagermuskasser for at bibeholde opholdssteder for flagermusene, og at der kan plantes levende hegn i forlængelse af de fredede skeldiger for at styrke ledelinjen. Vejen Kommune konkluderer derfor, at den økologiske funktionalitet for flagermusene vil kunne opretholdes, såfremt disse foranstaltninger gennemføres.

I betragtning af indgrebets begrænsede omfang i det fredede digesystem og de samfundsmæssige hensyn, der begrundes ansøgningen, og på baggrund af Vejen Kommunes udtalelse og vurdering af betydningen for bilag IV-arterne, at der fjernes ca. 15 meter af skeldiget mellem ejendommene matr. nr. 4 d Askov by, Malt, og matr. nr. 7 h Vejen by, Vejen, samt fældningen af bevoksningen på diget, finder fredningsnævnet, at det ikke strider mod formålet med fredningen af skeldigerne at dispensere til projektets gennemførelse. Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, Vejen Kommune dispensation til at fjerne ca. 15 meter af skeldiget mellem ejendommene matr. nr. 4 d Askov by, Malt, og matr. nr. 7 h Vejen by, Vejen, samt at fælde stilkegene på diget på vilkår,

at der etableres mindst 5 flagermuskasser nær åbningen til vejen for at bibeholde opholdssteder for flagermusene i området,

at enderne af digerne ud mod vejen formes omhyggeligt, og at overfladen klappes til,

og

at hullet i det efterfølgende læhegn tilplantes med egetræer (stilk-eg) og sikres ved tinglysning for at styrke ledelinjen for flagermus.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøankenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Modtageren af afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis klagefristen udløber en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage skal indsendes til Fredningsnævnet, c/o Retten i Kolding, Kolding Åpark 11, 6000 Kolding, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Naturklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager

ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f. eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast til partshøring.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Byggeriet må ikke påbegyndes, før klagefristen er udløbet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del
Kolding, den 20. august 2013

Vagn Kastbjerg
Formand

Denne afgørelse er sendt til:

Naturstyrelsen, nst@nst.dk

Vejen kommune, Teknisk Forvaltning, pr. mail post@vejenkom.dk

Naturstyrelsen Trekantsområdet tre@nst.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, pr. mail dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite v/Mogens Kjær Poulsen vejen@dn.dk

Friluftsrådet, Scaniagade 13, 2450 København SV, pr. mail fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådet c/o Lone Høgholt trekantsomraadet@friluftsradet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, pr. mail natur@dof.dk

DOF Vejen, Vejen@dof.dk

Inge Lise Møller Jensen, Vejen kommune, ilmk@vejenkom.dk

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: biran@domstol.dk

Fredningsnævnets sagsnummer 49/2013: Ansøgning om tilladelse til at fjerne et egetræ og at plante to nye egetræer på det fredede skeldige ved Epoke A/S, Vejen. – Fredningsregistrerets nummer 7753.

Vejen Kommune har i brev af 18. oktober 2013 på vegne Epoke A/S, Vejenvej 50, 6600 Vejen, ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til at fælde et egetræ, der vokser på den vestlige del af skeldiget ved indkørslen til Epoke A/S' fabrik, som ligger på ejendommen matr. nr. 8 aa Askov by, Malt, samt at plante to nye egetræer et andet sted på skeldiget.

Overfredningsnævnet traf den 15. december 1987 afgørelse om fredning af skeldigerne mellem Askov og Vejen med det formål at opretholde de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der knytter sig til skeldigerne og bevoksningerne med stilkeg som karaktertræ, samt gennem plejeforanstaltninger at skabe de bedst mulige levesteder for planter og dyr. Afgørelsen indeholder derfor forbud mod at fjerne den eksisterende beplantning på skeldigerne.

Fredningsnævnet skal som følge heraf tage stilling til, om der kan meddeles Epoke A/S dispensation til at fælde egetræet og at plante to nye egetræer på skeldigerne til erstatning for den eg, der ønskes fældet.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets formand har i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn og efter høring besluttet at meddele Epoke A/S dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til at fælde egetræet og at plante to nye egetræer på skeldiget på de vilkår, der fremgår under afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund:

Sagen om fredningen af skeldigerne mellem Vejen og Askov blev rejst af Danmarks Naturfredningsforening for at sikre en fredningsmæssig sammenhæng mellem de karakteristiske skeldiger mellem Vejen og Askov og at etablere et mere detaljeret sæt fredningsbestemmelser, som blandt andet omfatter pleje af digerne og deres bevoksninger på grund af digernes landskabelige og naturvidenskabelige værdier.

Fredningsnævnet for Ribe Amt afsagde den 27. oktober 1986 kendelse om fredning af digerne og bevoksningen herpå.

Kendelsen blev indbragt for Overfredningsnævnet, der traf afgørelse den 15. december 1987 og fredede skeldigerne og bevoksningen herpå.

Overfredningsnævnet har blandt andet fastsat følgende fredningsbestemmelser for skeldigerne:

”...

§ 2. Bevaring.

Digerne med bevoksninger skal bevares i deres nuværende tilstand, medmindre andet fremgår af de følgende bestemmelser.

§ 3. Terrænændringer.

Det følger af § 2, at der ikke må foretages terrænændringer, herunder afgravninger eller opfyldning. Fredningsnævnet skal dog efter anmodning give den nødvendige dispensation til etablering af gennemkørsel, hvis jorden på begge sider af et dige tilhører samme ejer eller er i samdrift, og hvis væsentlige landbrugsmæssige hensyn tilsiger mulighed for gennemkørsel.

...

§ 5. Beplantning.

Beplantning af digerne og fjernelse af eksisterende beplantning må alene foretages som led i digernes pleje eller vedligeholdelse.

§ 6. Pleje og vedligeholdelse.

Til opfyldelse af fredningens formål kan der ske pleje og vedligeholdelse af digerne og deres bevoksninger, herunder navnlig de gamle stilkege....

Pleje- og vedligeholdelsesforanstaltninger kan eksempelvis bestå i retablering af diger, udtynding og beskæring af bevoksninger samt eventuelt i rydninger og genplantninger...”

Vejen Kommune har oplyst i brevet af 18. oktober 2013, at det er formålet med at fjerne træet at lette arbejdsgangene ved udkørsel af de maskiner, der produceres på Epoke A/S´ fabrik. De to nye egetræer skal plantes for at vedligeholde hegnet på diget.

Vejen Kommune har herefter oplyst i brevet:

”...

Som det er nu, støder de på træet, når de kører ud med maskinerne. Ved en fælles besigtigelse den 11. oktober 2013 blev udkørslen demonstreret.

Det træ, der står nummer 2 fra indkørslen rækker kronen ind over det træ, der ønskes fjernet, så rent landskabeligt vil det ikke svække skeldigerne markant som element i landskabet.

Vurdering i forhold til Natura 2000 og bilag IV-arter

Området ligger ca. 2,5 km. sydøst for Natura 2000-område nr. 86 Vejen Mose. På grund af projektets karakter vurderes det ikke at påvirke nogle af de arter eller naturtyper, der ligger til grund for udpegningen.

Ifølge en rapport fra Danmarks Miljøundersøgelser, og kommunens viden, findes der inden for et kvadrat på 10 x 10 km. følgende bilag IV-arter: vandflagermus, sydflagermus, troldfalgermus, pipistrelflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og grøn mosaikguldsmed.

Vejen Kommune vurderer, at der ikke er nogen af ovennævnte arter eller naturtyper, der vil påvirkes af indgrebet.

Vejen Kommune indstiller til fredningsnævnet, at der dispenseres til at fjerne træet og plante 2 nye...”

Vejen Kommune har sendt fredningsnævnet luftfoto af indkørslen til Epoke A/S´ fabrik og et foto af det egetræ, der ønskes fjernet.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnet har i høringsbrev af 11. november 2013 anmodet Epoke A/S, Vejen Kommune, Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 25. november 2013.

Der er ikke ved høringsfristens udløb rejst indsigelser mod projektet.

Fredningsnævnets afgørelse:

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det er formålet med fredningen af skeldigerne mellem Vejen og Askov at opretholde de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der knytter sig til skeldigerne og bevoksningerne med stilkeg som karaktertræ, samt ved plejeforanstaltninger at skabe de bedst mulige levesteder for planter og dyr.

Det egetræ, der ønskes fældet, står på skeldiget umiddelbart ud til indkørslen til Epoke A/S´ fabrik og så tæt på indkørslen, at der er risiko for påkørsel af træet. Umiddelbart vest for træet vokser ifølge Vejen Kommunes fotomateriale endnu et stort egetræ, hvis krone rækker ind over det egetræ, som ønskes fældet. Dette egetræ danner derfor visuelt en afgrænsning af skeldiget og afslutter på en naturlig måde bevoksningen på skeldiget vest for indkørslen.

Skeldigerne ligger ca. 2,6 kilometer sydøst for det nærmeste Natura 2000 område - nr. 86 Vejen Mose.

Fredningsnævnet kan kun meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis projektet ikke indebærer forringelse af naturtyperne og levestederne for de arter eller betydelige forstyrrelser af de arter, som området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Vejen Kommune vurderer, at fældningen af egetræet og nyplantningen af to egetræer ikke vil påvirke de arter eller naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for Vejen Mose.

På denne baggrund vurderer fredningsnævnet, at projektet ikke strider mod formålet med fredningen af skeldigerne mellem Vejen og Askov. Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, Epoke A/S dispensation til at fælde egetræet og at plante to nye egetræer på vilkår:

at skeldiget, hvor egetræet står, skal bevares, hvorfor digestrækningen skal retableres efter Vejen Kommunes anvisninger, når træet er fjernet og med samme østlige afgrænsning som nu,

at der efter Vejen Kommunes anvisning skal træffes foranstaltninger til at hindre, at diget efter retableringen ikke påkøres,

at Epoke A/S efter Vejen Kommunes anvisning planter to - eller hvis kommunen finder det nødvendigt - flere egetræer på skeldiget nord for Epoke A/S' virksomhed for at bevare det markante dige med bevoksninger,

og

at indkørslen til Epoke A/S' virksomhed ingen sinde må gøres bredere som følge af projektet.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøankenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Modtageren af afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis klagefristen udløber en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage skal indsendes til Fredningsnævnet, c/o Retten i Kolding, Kolding Åpark 11, 6000 Kolding, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Naturklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f. eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast til partshøring.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Fældningen af egetræet og nyplantningen må ikke påbegyndes, før klagefristen er udløbet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Kolding, den 18. december 2013

Vagn Kastbjerg
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Epoke A/S, Vejenvej 50, 6600 Vejen.

Naturstyrelsen, nst@nst.dk

Vejen Kommune, Teknisk Forvaltning, post@vejenkom.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite v/ Mogens Kjær Poulsen, vejen@dn.dk

Friluftsrådet, Scaniagade 13, 2450 København SV, fr@friluftstraadet.dk

Friluftsrådet c/o Lone Høgholt trekantsomraadet@friluftstraadet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk

DOF Vejen, Vejen@dof.dk

Inge Lise Møller Jensen, Vejen Kommune, ilmk@vejenkom.dk

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: syddjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-58-2017: Ansøgning fra Vejen Kommune om lovliggørelse af et digegennembrud i et fredet skeldige vest for Vejen Idrætscenter.

Fredningsregisteret: Vejen Skeldiger - Reg. nr.: 07753.00

Ansøgningen:

Vejen Kommune har den 19. september 2017 ansøgt fredningsnævnet om en lovliggørende dispensation til et gennembrud af et fredet skeldige på ejendommen matr. nr. 16 I Vejen By, Vejen nordvest for Vejen Idrætscenter. Digegennembruddet er sket i forbindelse med etablering af en padel-tennisbane.

Retsgrundlaget:

Skeldigerne mellem Vejen og Askov, der udgør et større digesystem, som strækker sig over ca. 4,7 km, blev fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 15. december 1987, med det formål at opretholde de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, som knytter sig til skeldigerne og bevoksningen med stilkege som karaktertræ samt ved gennem plejeforanstaltninger at skabe de bedst mulige levesteder for planter og dyr.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at digerne skal bevares i tilstanden på fredningstidspunktet, at der ikke må foretages terrænændringer, men at fredningsnævnet kan meddele

” den nødvendige dispensation til etablering af gennemkørsel, hvis jorden på begge sider af et dige tilhører samme ejer eller er i samdrift, og hvis væsentlige landbrugsmæssige hensyn tilsiger mulighed for gennemkørsel.”

Fredningsnævnet skal derfor tage stilling til, om der kan meddeles en lovliggørende dispensation til digegennembruddet.

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Denne afgørelse er truffet af fredningsnævnets formand i medfør af forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Fredningsnævnet meddeler Vejen Kommune og Vejen Idrætscenter afslag på en lovliggørende dispensation til digegennembruddet.

Diget skal reableres senest den 1. juli 2018.

Begrundelsen for afgørelsen fremgår under afsnittet ”Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse”.

Sagens baggrund:

Sagen om fredningen af skeldigerne mellem Vejen og Askov blev rejst af Danmarks Naturfredningsforening for at sikre en fredningsmæssig sammenhæng mellem de karakteristiske skeldiger mellem Vejen og Askov og for at etablere et mere detaljeret sæt fredningsbestemmelser, som blandt andet omfatter pleje af digerne og deres bevoksninger på grund af digernes landskabelige og naturvidenskabelige værdier.

Vejen Kommune har oplyst i brevet af 19. september 2017, at Vejen Idrætscenter i foråret 2017 har anlagt en padeltennisbane og en parkeringsplads nordvest for idrætscenteret. I forbindelse med anlægsarbejdet har Vejen Idrætscenter etableret et digegennembrud på 2 meter, som benyttes af idrætsudøvere til at komme fra arealerne syd for diget over til padeltennisbanen, som ligger nord for diget. Beplantningen på diget er ikke berørt af digegennembruddet.

Vejen Kommune anfører herefter i brevet, at digegennembruddet giver en veldefineret vej gennem diget og er med til at beskytte diget, idet kommunen vurderer, at brugere af arealerne blot vil skrå over diget på kryds og tværs, hvis ikke stien er der, og at et større dige vil blive ”slidt fladt.”

Vejen kommune har illustreret områdets topografi ved dette foto, der fremgår af ansøgningen:

Luftfotoet viser placeringen af diget i forhold til bygningerne i Vejen idrætscenter

Digegennembruddet ved padeltennisbanen er vist på 2 fotografier, der er indarbejdet i ansøgningen:

Det øverste billede er taget den 1. juni 2017 og det nederste billede den 11. september 2017. Det nederste billede viser situationen, efter at græsset i gennembruddet er vokset op.

Vejen Kommune oplyser i brevet, at et andet stykke af det fredede skeldige er blevet fjernet i forbindelse med anlægget af parkeringspladsen, men at diget er blevet retableret.

Vejen Kommune anfører endelig om digegennembruddets betydning for Natura 2000 områder og Bilag IV-arter, at:

”...

Området ligger ca. 2500 m. syd for Natura 2000-område nr. 86 Vejen Mose. På grund af projektets karakter vurderes det ikke at påvirke nogle af de arter eller naturtyper, der ligger til grund for udpegningen.

Ifølge en rapport fra Danmarks Miljøundersøgelser, og kommunens øvrige viden, findes der inden for et kvadrat på 10 x 10 km. følgende bilag IV-arter: Vandflagermus, sydflagermus, troldflagermus, pipistrelflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og grøn mosaikguldsmed.

Digegennembruddet vurderes at være så lille et indgreb, at det ikke vil påvirke nogen af de arter der findes her...”.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har i høringsbrev, sendt den 10. december 2017, anmodet, Vejen Kommune, Miljøstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 3. januar 2018.

Der er ikke ved høringsfristens udløb rejst indsigelser mod projektet.

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet kan ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål.

Det er formålet med fredningen af skeldigerne mellem Vejen og Askov at opretholde de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der knytter sig til skeldigerne og bevoksningerne med stilke på digerne.

Fredningsbestemmelserne indeholder forbud mod terrænændringer ved og på skeldigerne; dette forbud indebærer, at der ikke må ske indgreb i skeldigerne.

Fredningsbestemmelserne åbner imidlertid mulighed for, at der kan dispenseres fra dette forbud ”til etablering af gennemkørsel, hvis jorden på begge sider af et dige tilhører samme ejer eller er i samdrift, og hvis væsentlige landbrugsmæssige hensyn tilsiger mulighed for gennemkørsel.”

Denne undtagelsesbestemmelse kan alene påberåbes af landbrugere, som ejer jorde omkring skeldigerne, men ikke af Vejen Idrætscenter som arealejer, fordi idrætscenterets arealer ikke benyttes til landbrugsformål.

De 2 fotografier, der er indarbejdet i ansøgningen, viser, at diget på det sted, hvor digegennembruddet er sket, er lavt på begge sider af gennembruddet og ikke har det samme karakterfulde udtryk, som ses andre steder på digestrækningerne, herunder vest for padeltennisbanen.

Fredningsnævnet har forståelse for, at digegennembruddet kan bidrage til at regulere brugeres færdsel fra arealerne syd for diget til padeltennisbanen. Dette synspunkt kan i forbindelse med fremtidige udvidelser af idrætscenterets aktiviteter på arealerne omkring idrætscenteret føre til, at der også i fremtiden vil opstå tilsvarende behov for digegennembrud, så brugere af idrætscenterets arealer og udendørsfaciliteter kan færdes i området. Fredningen af skeldigerne vil derfor på sigt kunne blive udhulet i strid med formålet med fredningen.

Fredningsbestemmelserne åbner ikke mulighed for at meddele en lovliggørende dispensation til digegennembruddet, fordi digegennembruddet ikke er begrundet i væsentlige landbrugsmæssige hensyn.

Det fremgår af luftfotoet af området, at der er mulighed for at etablere et stisystem eller en sti mellem arealerne syd for diget til arealerne nord for diget - for eksempel langs adgangsvejen vest for idrætscenterets bygninger - uden at berøre skeldiget.

Fredningsnævnet vurderer derfor, at det med udgangspunkt i formålet med fredningen og præcedens for fremtidige ansøgninger om aktiviteter i digeområdet vil stride mod baggrunden for fredningen af skeldigerne at meddele en lovliggørende dispensation til digegennembruddet, uanset at digegennembruddet ikke har betydning for den visuelle opfattelse af digerne umiddelbart vest for idrætscenteret.

Fredningsnævnets afgørelse går således ud på, at der ikke kan meddeles en lovliggørende dispensation til digegennembruddet, og at diget skal reetableres.

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Kolding, den 1. februar 2018.

Vagn Kastbjerg
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Vejen Kommune, Teknisk Forvaltning – mail: post@vejenkom.dk

Vejen Kommune, biolog Inge Lise Jensen – mail: ilmj@vejen.dk

Miljøstyrelsen – mst@mst.dk

Lindet Skov, Naturstyrelsen Vadehavet – mail: vad@nst.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø – mail: dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite v/ Mogens Kjær Poulsen – mail: vejen@dn.dk

Friluftsrådet, Scaniagade 13, 2450 København SV – mail: fr@friluftstraadet.dk

Friluftsrådet c/o Bent Holgersen – mail: trekantomraadet@friluftstraadet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V – mail: natur@dof.dk

DOF Vejen – mail: Vejen@dof.dk

Vejen Idrætscenter v/Jakob Sander js@vejenic.dk